

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej K 60—
en mesec 4-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma
Vpravitelstvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 93.

Izhaja vsak dan svečer izvenredni nedelje in praznika.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., narite in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijskih pogovorih.

Novi naročniki naj pošljejo naročila vedno po nakazatol.
Na samo pisane naročbe brez poslatve denarja se ne morena nikakor ozirati
„Narodna tiskarna“ telefona št. 83.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48—	četrt leta 12—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v I. nadstr. levo), telefon št. 34.

V svobodni Jugoslaviji!

Preustroj vseh oblasti in uradov. — Angleži v Pulju. — Amerikanci v Trstu. — Angleži v Ljubljani. — Brodovje jugoslovansko. — Avstrijska protirevolucija v Pragi udušena. — Revolucija v Avstro-Ogrski. — Cesar pobegnil.

POZIV slovenskim častnikom in vojakom.

Narodni svet v Ljubljani pozivlja vse slovenske častnike, podčastnike in moštvo, da se nemudoma zglaste v Ljubljani v Mestnem domu zaradi uvrstitve v narodno armado.

Narodni svet.

POZIV.

Vsi moški sodržavljeni od 17. leta naprej se pozivljajo, da se priglaste prostovoljno za vstop v narodno obrano. Priglašja se na mestnem magistratu (posvetovalnica) v petek, dne 1. novembra 1918, od 9. do 12. dopoldne ter od 3. do 6. popoldne, in v soboto, dne 2. novembra 1918 od 9. dopoldne do 1. popoldne.

Dolžnost vsakega zavednega Jugoslavana je v današnji veliki dobi, da se priglasijo v narodno obrano.

V Ljubljani, 31. okt. 1918.

Dr. Ivan Tavčar, župan.

Poziv.

Ustanovljajte občinsko narodno obrano.

Navdušeni se veselimo svobode v neodvisni Jugoslaviji. Opravičeno pa greni splošno veselje med narodom velika skrb, če našim pokrajinam konec vojne ne prinese novih, še večjih nesreč: požigi, plenjenje, ropanje, umori in druga nasilstva od strani izstradanih vojaških krdel, ki bi se v slučaju neredne demobilizacije vračali preko naše domovine. Na vse moramo biti pripravljani. Zato pozivljamo po naročilu najvišje narodne oblasti, Narodnega Vjeća, v Zagrebu vsa telovadna društva (sokolska in orlovska), požarne brambе in sploh vsa narodna društva, občine in posameznike, da dogovorno med seboj takoj osnujejo po vseh občinah, v vsaki vasi skupno občinsko narodno obrano.

Vsaka občina naj ima za ta prehodni čas svoj narodno obrano ali javno stražo. Če to zahteva posebnost lege, je tudi lahko več občin združenih v eno občinsko narodno obrano. Gotovo pa je najbolje, da se v vsaki občini in vsaki vasi ustanovi narodna obrana posebej.

Občinski narodno obrano naj bo sestavljen po velikosti občine

od 6 do 10 mož. V tem odboru vodi predsednik in njega namestnik upravne in organizacijske posle (popis, plačo, prehrano, obleko, obutev itd.). Načelnik in podnačelnik pa naj skrbita za tehnično vodstvo straže, t. j. za četrne redovne vaje, rabo orožja, pouk v stražni službi in za eventualno razdelitev straže v več pododdelkov. Poleg tega ima odbor tajnika, blagajnika in po potrebi njihova namestnika. Vrhovna odločitev v vseh važnejših stvareh pristojni celotnemu odboru. Kjer bi župan ali kdorkoli oviral priprave za ustanovitev, ali bi kakšna nezanesljiva oseba hotela delati ovire, naj se izvoli odbor za občinsko narodno obrano preko župana in teh oseb.

Kdo spada k narodni obrani? Za prvi začetek vsak moški nad 17 let star, ki se prostovoljno priglasil. Če bo kazalo vpeljati obvezno brambno dolžnost, pa od 17. do 50. leta, kar odloči Narodno Vjeće v Zagrebu, ki preskrbi tudi orožje. Dokler pa tega ni, je dobro v slučaju potrebe vsako obrambno orožje in sredstvo. Občinske obrane se dogovore medsebojno glede podpore v slučaju potrebe. Zunanji znak za člane, ki spadajo v Narodno obrano, je okrogla kokarda v narodnih barvah in legitimacija od odbora občinske Narodne obrane.

Osrednji odbor za narodno obrano v Ljubljani.

Druge slovenske liste prosimo, da ponatisnejo ta poziv.

Odločilni dan v Ljubljani.

Danes doživljamo v Ljubljani odločilne dogodke. Se izza manifestacijskega dne je ostalo veselo navdušenje in močna volja po osvoboditvi izpod starih verig v našem ljudstvu. Pripravljalo se je ves čas prevzete vse državnih, deželnih in vojaških oblasti. Sklepi ki so bili tozadevno storjeni, sicer niso prihajali v javnost, vendar pa si je bilo ljudstvo svesto, da sedanje stanje ne more ostati trajno. Vsi uradi so se pripravljali, da v zadnjem trenutku izvršijo povelja Narodnega sveta. Treba je bilo samo besede, da se je izvršilo, kar zahteva ujedinjena država SHS. Danes je občinstvo spontano in brez direktivnega povelja izvršilo, kar je bilo neodložljivo ter je prelomilo z vsemi zadnjimi ostanki preteklosti. Složnost, ki je vladala pri tem, je bila vzorna in kar je manjkalo organiziranosti, je nadomestila navdušenost za našo stvar.

Situacijsko poročilo vojaškega poveljstva v Ljubljani.

Od vojaškega poveljstva jugoslovanske države v Zagrebu:

Načelnik vojnega odseka vlade Narodnega Vjeća je imenoval generalnega majorja Pliiveriča za poveljnika prvega vojaškega okrožja za Hrvatsko in Slavonijo s sedežem v Zagrebu. Podmaršal Mihajlović je imenovan za poveljnika operativnega odseka s sedežem v Zagrebu.

V Ljubljani se ustanovi poveljništvo II. vojnega okrožja. Za poveljnika bo imenovan podmaršal Istvanović.

V področju I. vojnega okrožja vlada mir in red razum nekaterih malih nerednosti od strani zelenega kadra.

Načelnik vojnega odseka vlade Narodnega Vjeća zaukazuje, da se store koraki, kako naj se v področju tamošnjega vojnega okrožja ohrani red in mir.

Poskrbi naj se, da vse naše čete, katere se vračajo z bojišča v našo domovino, v področju Slovenije dobe vsako pomoč.

Vojaški položaj, kakoršen je tamkaj, ima se takoj sporočiti načelniku vojaškega odseka vlade Narodnega Vjeća v Zagrebu, posebno bivališča jugoslovanskih čet, pa tudi tujih čet, v kolikor se še nahajajo v tamošnjem področju. Načelnik vojnega odseka s. r. Zagreb, 31. oktobra 1918.

Hrvatski vojaki v Ljubljani.

Zjutraj ob 7. se je pripeljal en bataljon hrvatskih vojakov pešpolka št. 53 z godbo na ljubljanski kolodvor. Že spotoma so se bili vojaki preskrbeli z narodnimi zastavami in so odkorakali z ljubljanskega kolodvora z veliko trobojnico na čelu po Dunajski cesti v mesto. Tisočglava množica se je takoj zbrala za vojaštvom ter naše jugoslovanske vojaške spremila po njih poti. Vojaki so hodili po glavnih ulicah našega mesta, burno pozdravljeni od občinstva, ki se je v vedno večjih množinah zbiralo okrog naših bratov. Pred škofijo se je vojaški sprevid ustavil in godba je igrala tako dolgo, da se je prikazal na oknu škof Bonaventura Jeglič, ki se je vojakom zahvalil. Nazaj gredečo so vojaki prišli do nadomestnega poveljništva 17. pešpolka, kjer so nekateri vojaki pristavili listvo ter sneli tablo z napisom, jo zapopuli ter pohodili ter jo je na zadnje vrhla neka ženska v Ljubljanco. Ves čas med tem prizorom je igrala godba našo himno »Lepa naša domovina«, katero so peli z godbo vojaki in tisočglava množica. Od tam so odšli vojaki v cukrarno. V cukrarni so se nahajali ruski, srbski in italijanski vojni vietniki. Nekaj časa so se vojaki pogajali s poveljništvom zaradi izpusta vojnih vietnikov in onih čeških vojakov, ki so jih bili madžarski vojaki na kolodvoru obkolili ter odpeljali v zapor. Končno se je moralo vodstvo cukrarne vdati ter odstraniti stražo, ki je bila takoj razorožena in prepuštili hrvatskim vojakom voine vietnike in čete. Osvobojeni vietniki in vojaki so se pridružili hrvatskim vojakom in tako močno narasla četa je odkorakala z godbo na čelu proti belgijski vojašnici. Spotoma se je vojaštvu pridružila tisočglava množica. Hiše, ki so bile zastave že odstranile, so jih zopet razohesile ter je vsa Ljubljana dobila podobno praznično lice, kakor v terek. Prenevaioč narodne himne, so dospeli vojaki v belgijsko vojašnico. Na dvorišču belgijske vojašnice so se od večdnevne vožnje utrjeni hrvatski vojaki postavili v vrste in gospe, ki strežejo v tamošnji bolnišnici, so jim prinesle okrepčila.

Bataljon hrvatskih vojakov, ki je dospel danes zjutraj v Ljubljano, je stal nad poveljništvom polkovnika Srnke. Bataljon ostane v Ljubljani tako dolgo, da dospe drugi oddelek tega polka, ki je že na potu in ga je pričakovati tekom popoldneva. Nato se odpelje ta prvi oddelek na ukaz Narodnega Vjeća v Zagreb, dočim ostane drugi oddelek v Ljubljani ter je na razpolago Narodnemu svetu.

Deželna vlada v rokah narodne armade.

Oddelek narodne armade pod poveljstvom nadporočnika R. Badiura je ob 1. popoldne zasedel palačo deželne vlade. Danes ob 1/2. se vrši seja načelstva JDS. in ob 1/4. skunna seja z načelstvom SLS. v svrhu določitve oseb za vlado na Sloveščkem.

Attems zbežal.

Danes zjutraj je zapustil deželni predsednik za Kranjsko grof Attems Ljubljano v dveh avtomobilih.

Prevzete štacijskega poveljništva.

Danes zjutraj se je raznesla po Ljubljani vest, da so častniki v Unioni aretirali štacijskega poveljnika generala Uhereka. Ali je ta vest resnična ali ne, do sedaj nismo mogli doznati, pač pa je res, da je prešlo štacijsko poveljništvo začasno v roke podpolkovnika Poura. Izšlo je tekom dopoldneva povelje Narodnega Vjeća v Zagrebu, ki se glasi:

Podpolkovnik Pour je od Narodnega Vjeća začasno postavljen za štacijskega poveljnika v Ljubljani. V najkrajšem času se izda vojaško-situacijsko poročilo. Poslal se bo v Ljubljano general, ki prevzame vse vojaške zadeve za vso Slovenijo. Tudi v Ljubljani bo prevzel posle vojaškega poveljnika.

Prevzete c. kr. policijske oblasti v Ljubljani.

Danes dopoldne je mestna občina ob navzočnosti gospodov dr. Zarnika, svetnika Bleiweisa, dr. Berceta (za občino), dr. Pestotnika (za osrednji odbor Narodne obrane v Ljubljani) — bivšega ravnatelja Künigla, svetnika Skubla, podpolkovnika Theissa — prevzela policijo v svoje roke.

Začasno vodstvo je bilo izročeno od mestnega župana kot policiji. šefa nadkomisarju Gersinichu.

V imenu zakona!

Deželno sodišče ljubljansko je imelo danes dne 31. oktobra 1918. sporno razpravo v pravni zadevi Ignacija Demšarja proti nedol. Julijani Demšar ad Cg I 168/18. Senatu je predsedoval deželnosodni nadsvetnik dr. Oton Papež, sodnika sta bila deželnosodna svetnika Božidar Bežek in Fran Regally, zapisnikar dr. Jakob Hodžar ter zastopnika strank dr. Alojzij Kokali in dr. Josip Jerić. Sporna razprava se je končala z razsodbo, ki je bila takoj proglašena. Proglašena je bila »V imenu zakona« in je to prva razsodba ljubljanskega deželnega sodišča, ki je bila izrečena s tem začetkom. Ta razsodba je torej za nas Jugoslavane zgodovinskega pomena!

Vojaška sodišča narodna.

Danes zjutraj se je stavilo tukajšnje divizijsko sodišče s svojim poveljnikom majorjem - avditorjem Vargazonom Narodnemu svetu na razpolago. Divizijsko sodišče posluje odslej kot narodno sodišče v slovenskem uradnem jeziku. — Tudi pri brigadnem sodišču so zagovorniki danes prvič neovirano v slovenskem jeziku govorili in stavili predloge.

Uradi zahtevajo prevzete agend s strani Narodnega sveta.

Vsi uradi, brez izjeme, poslujejo v Ljubljani slovensko. Kjer se je kak predstojnik upiral uvedbi slovenskega uradnega jezika, je uradništvo samo via facti uvedlo slovensčino v urad. Nemški predstojniki so ostali večji del doma in se ne upajo v urade. Tudi nekateri nemški uradniki niso prišli danes v urade, če pa je prišel kak nem-

ški uradnik v urad, ni našel prav nobene ovire s strani svojih slovenskih kolegov, samo pokoriti se je moral splošni zahtevi po slovenskem službenem jeziku.

Uradništvo finančne uprave je sklenilo, da bo od danes naprej uradovalo slovensko. To velja tudi za podrejene urade.

Solski pouk v Ljubljani.

Zaradi izrednih dogodkov zadnjih dni in v pričakovanju, da bo mesto rabilo prostore, se šolski pouk ne more pričeti s 5. novembrom, kakor je bilo namenjeno, marveč se prepušča Narodnemu svetu, da odloči, kdaj bo mogoče šole zopet otvoriti. Staršem bi naj nujno nasvetovali, da svoje otroke držijo kolikor mogoče doma.

SAMOSLOVENSKO URADOVANJE PRI KRANJSKEM DEŽELNEM ODBORU.

S strani deželnega odbora se poroča: Sklenilo se je, da se v bodoče uraduje pri deželnem odboru kranjskem izključno samo v slovenskem jeziku.

Varnost Nemcev iz rajha.

Danes se je predstavil Narodnemu svetu zastopnik Nemcev iz rajha Oto Windeiss ter zaprosil za varstvo življenja in imetja Nemcev iz rajha. Narodni svet mu je odgovoril, da je za varnost primerno poskrbljeno.

Razpoloženje na ulici.

Ljubljana je danes v navdušenem razpoloženju. Na ulicah, trgih in cestah vidiš gruče ljudi, ki se razgovarjajo o dogodkih, ki se odigravajo uro za uro v vedno novih oblikah v našem mestu in o vesteh, ki prihajajo hip za hipom iz ostalih jugoslovanskih dežel. Povsod vidiš radostne obraze in zlasti mladino je prevzela mrljica navdušenja. Vmes vidiš naše voditelje, ki imajo čez glavo posla, da zadoste najnujnejšim potrebam velikega časa, v katerem živimo. Nepopisno je vrvenje po ljubljanskih ulicah. Nikjer ne vidiš več vojaka s stariimi znaki. Vsi so zamenjali svoje rožete z narodno trobojnico. Djaštvo si je napravilo veliko zalogo narodnih znakov, ki jih izročajo vojakom. Hiše so se okrasile z narodnimi trobojnicami. Tudi nad kazino so razohesili mornarji slovensko trobojnico. Oddelki vojaštva korakajo po mestu, vmes vidiš Sokole in Orle, ki so prostovoljno takoj pristopili mestu na pomoč, da pomagajo vzdržati mir in red. Cesarški orli so izginiti z vseh poslajni. Firme, ki so imele pravico dvornega založništva, so orle same odstranile, uradi so jih zamenjali z navadnimi slovenskimi napisi, ali pa jih je odstranilo občinstvo samo. Na mestnem magistratu je izginil cesarski orel zopet v skladišče, v katerem je počival v Napoleonovih časih, zgodovinska relikvija iz časov našega robstva.

Nemški izgredi v Mariboru.

V terek je gruča slovenske mladine zvečer po mariborskih ulicah dala duška svojemu čuvstvom ter zapela tudi pred gledališčem slovensko pesem. Vse se je izvršilo popolnoma dostojno. V Narodnem domu je govoril k navdušeni množici član Narodnega Sveta dr. Rosina. Vse drugače se je obnašal svet nemške mladine mariborske, ki je razbila vse šipe na slovenski gostilni. Pri Jagnjetu, nadalje na škofiji ter tiskarni, kjer so padli proti oknom celo ostri streli. Za dandanes pač velikanska lahkornost. Edini pravi odgovor bi bil, da Narodni Svet prevzame oblast čez mesto ter zajamči red v jugoslovanskem Mariboru.

Naši osvoboditelji v Jugoslaviji.

Angleži v Pulju.

Zagreb, 31. oktobra. Angleške čete so se izkrcale v Pulju. Vrše se posvetovanja med angleški admirali in zastopniki Narodnega Vijeća, ki so dospeli v Pulj. Med mornarištvom vlada velikansko navdušenje. Jugoslovanska mornarica je sprejela Angležke osvoboditelje. Najugoslovanskim ljudem vise zastave našedomovine. V mestu vlada veselo razburjenje, sicer popoln red.

Trst, 30. oktobra. Admiral Njegovan je izročil vso eskadro v Pulju Narodnemu Vijeću.

Trst, 30. oktobra. Zastopniki Narodnega Vijeća so dospeli v Pulj. Takoj po njih prihodu se je vršila konferenca pri admiraliteti. Zastopniki Narodnega Vijeća so vztrajali pri svoji zahtevi, da se izroči brodogradno Narodnemu Vijeću. Do sporazuma ni prišlo.

Ko se je na prikazala pred Puljem angleška eskadra ter je bilo jasno, da se brodogradne bo moč držati, je admiral Njegovan sporočil zastopnikom Narodnega Vijeća, da jim izroča brodograd.

Na ladiah so se razobešile trobojnice našega naroda in se je angleškim ladjam odprla pot, da so priplule v pristanišče.

Nabrežina, 30. oktobra. Angleška eskadra je danes popoldne priplula pred Trst. Približuje se pristanišču. Angleške in italijanske čete, ki so bile izkrcane pod Nabrežino, korakajo proti mestu.

Zagreb, 30. oktobra. Narodno Vijeće SHS. je dobilo od k. kr. vojnega ministrstva, mornariške sekcije brzotjavno obvestilo, da se njeno brodograd, trdnjave, vse mornariške in druge naprave stavijo pod poveljništvo Narodnega Vijeća in se Narodno Vijeće naproša, da naj odpošlje svoje delegate v Kotorski zaliv, Sibenik, na Reko, v Pulj, Trst in na Dunaj, da prevzamejo upravo cele mornarice.

Amerikanci v Trstu.

Zagreb, 31. oktobra. Danes ponoči je dospela eskadra ameriških vojnih ladij pred Trst. Pobiranje min se je izvršilo v najkrajšem času. Najprej so se izkrcale čete v Trzisku. Ljudstvo je Amerikance navdušeno pozdravilo. Tudi pod Nabrežino so bile izkrcane ameriške čete, kisonato odkorakale proti Trstu. V Trst je priplulo ameriško brodograd ter izkrcalo posadko. Trst je v rokah Amerikancev. Po vsem mestu vise zastave, navdušenje je nepopisno. Vojne ladje imajo razobešene jugoslovanske zastave. Arzenal je bil zaseden od ameriškega vojaštva. Tudi svetilnik je zaseden.

Dunaj, 31. oktobra. Tu se razširja vest, da stoji angleško brodograd pred Trstom. Iz vojnega ministrstva prihajajo vesti, da je ententno brodograd razdeljeno po celi severni Adriji in da stoji ententne ladje pod vodstvom angleških in ameriških vojnih ladij pred Reko in Trstom.

Dunaj, 30. oktobra. »Neue Freie Presse«, večernik, poroča, da je pričakovati vsak hip zasedanja Trsta s strani ameriških ali angleških ladij. Na Reki pričakuje italijansko prebivalstvo italijansko brodograd.

Manifestacije v Trstu.

Trst, 30. oktobra. Okrog poldneva se je raznesla po Trstu vest, da so Angleži zasedli Pulj. Ko se je čez približno eno uro ta vest potrdila, so razobešili po vsem mestu italijanske zastave. Ljudstvo je manifestiralo po ulicah. Do kakih izredov ni prišlo, pač na se je zgodilo nekaj neljubih incidentov, ko so snemali vojakom rozete ter jim vsiljevali italijanske kokarde. Ob taki priliki je prišlo pred Narodnim domom celo do streljanja ter je bil zadet v desno stran prsi Hinko Irgolič, brat odvetnika dr. Frana Irgoliča. Sicer pa demonstracije niso bile prav nič naperjene proti Slovanom.

Trst, 30. oktobra. Demonstracija, ki so se vršile danes povodom zasedanja Pulja v Trstu, niso bile v nobenem oziru naperjene proti Slovanom. Zgodilo se je pač par slučajev, da se je tudi jugoslovanskim vojakom vsiljevala namesto avstrijskih znakov na čepicah italijanska kokarda. Sicer se ves čas od 3. popoldne ni pripetil noben izred, klicalo se je samo Italiji, Trstu, svobodi itd. Z magistrata je bila razobešena italijanska zastava, tudi nekatere druge hiše so bile okrašene z italijanskimi trobojnicami. Ljudstvo je odstranjevalo iz javnih lokalov cesarske slike. Incident s Hinkom Irgoličem se je zgodil zvečer proti 8. uri pred Narodnim domom. Občinstvo je sililo v nekega vojaka, da strga svoj znak in ga nadomesti z italijansko trikoloro. Vojak je zbežal proti Narodnemu domu, ljudje so streljali za njim. Iz množice pred Narodnim domom je padlo tudi nekaj strelcev ter je bil zadet železniški adjunkt Irgolič.

Trst, 30. oktobra. Položaj je skrajno resen. Italijanski liberalci in socialisti so sestavili nekaj odbor, ki zahteva od vlade, da mu prepusti vse posle. Slovenci so zahtevali, da dobe tudi oni za-

stopnike. Do večera ni bilo še nobenega odgovora. Poslanec dr. Rybač in Golouh se pogajata ter imata vtisk, da italijanske stranke nočejo ponustiti.

Trst, 30. oktobra. Irgolič je še zvečer v bolnišnici umrl.

Trst, 30. oktobra. V Trstu se je sestavil odbor za ljudski blagor. V tem odboru so italijanski narodnjaki, italijanski socialni demokrati ter po dva zastopnika jugoslovanske narodne in jugoslovanske socialno - demokratične stranke. Jutri izide proglas, ki rožvlija na mir in red ter na zaupanje odboru.

Vest o angleški mornarici pred Trstom se ponoči ni potrdila. (Op. ur)

Angleži pred Reko.

Zagreb, 31. oktobra. Krajevni odbor Narodnega Vijeća poroča z Reke, da pričakujejo tam vsak hip, da dospo ameriško brodograd. Ameriško brodograd je že brezzično signalizirano. Na Reki vlada popoln red in mir, mesto je popolnoma v hrvatskih rokah. Tudi v druga naša dalmatinska pristanišča bodo dospeli v najkrajšem času oddelki ententnega brodograda. Vsa vojna mornarica je v jugoslovanskih rokah.

Reka, 30. oktobra. Mesto je povsem v rokah krajevnega odbora Narodnega Vijeća. Vsi uradi so izročeni njegovim oblastim. V mestu ni nobenega madžarskega vojaka več. Italijani so se sporazumeli z Jugoslavo.

Zagreb, 30. oktobra. Vrhovna oblast je odredila, da Reke ni več smatrati za poseben teritorij, marveč je v vsakem oziru podrejena Narodnemu Vijeću. Za velikega župana je bil imenovan dr. Lenac.

Zagreb, 29. oktobra. Neki tukajšnji list javlja iz Reke: Guverner Jekelfalussy je Reko zapustil. Vlado je prevzel Narodni svet.

Angleži v Ljubljani.

Angleže je pričakovati v najkrajšem času v prvih popoldanskih urah v Ljubljano. Dospela je vest, da se angleške čete s častniki na čelu vozijo v velikih angleških avtomobilih iz Trsta proti Ljubljani. Dospeli so okrog poldneva že do Postojne. Tudi v vlaki se bodo pripeljali angleški vojniki v Ljubljano, odkoder bodo dirtirani še naprej v jugoslovanske dežele. Isto se vrši baše tudi že na Reki.

V Ljubljano sta dospela danes popoldne dva angleška štabna častnika. V Ljubljani sta obiskala najprej deželno narodno vlado.

Razorožene nemške čete.

Na glavnem kolodvoru v Ljubljani so razorožili danes popoldne jugoslovanski vojniki nemške mornariške čete iz rajha ter so jim odvzeli orožje, municijo, mnogo svile in drugega blaga. Pričakujejo se še drugi nemški oddelki, ki bodo vsi razoroženi.

Jugoslovanske čete pod Borojevičem se vračajo v domovino.

Zagreb, 31. oktobra. Jugoslovanske čete so dobile od Narodnega Vijeća ukaz, da se ne bojujejo več in da se vrnejo v domovino. Jugoslovanske čete pod generalom Borojevičem so že napotiv jugoslovanske dežele.

Narodna vlada na Slovenskem.

Poslanec vitez Pogačnik je sporočil danes ministrskemu predsedniku Lammasch-u to - le:

V imenu Narodnega sveta v Ljubljani Vam imam sporočiti:

Narodno Vijeće v Zagrebu je sklenilo, da izroči vladu na Kranjskem, Primorskem in v slovenskih pokrajinah Stajerske in Koroške Narodnemu svetu v Ljubljani.

V ta namen se bo jutri imenovala narodna vlada, ki bo takoj prevzela od vlade vse agende. V imenu Narodnega vijeća Vas prosim, da naročite deželnemu predsedniku na Kranjskem, danaj izročiti takoj vse posle deželne vladi narodni vladi, ter da obvestite o tem ukrepu tudi vladu v Trstu, Gradcu in Celovcu.

Najnovejši dogodki na bojiščih in v zaledju kar najhujše ogrožajo varnost in red v naših pokrajinah. Samo narodna vlada, kateri bo tudi vojaška pomoč na razpolago, bi mogla obvladati situacijo. Zato na novo zahtevamo, da se takoj premešče kadri naših polkov v domovino in podredi častništvo in moštvo, v kolikor je nastanjeno v naših zemljah, narodni vladi.

Neobhodno je tudi potrebno, da se takoj izroči narodni vladi tudi orožništvo.

Sedanje razmere so naravnost neznosne. Stacijsko poveljništvo kliče na odgovor častnike in vojake, ki jih zasledi z narodnimi barvami na cestah. Izzivalno obnašanje poveljništev in tujerodnih čet v Ljubljani provzroča bojazen, da se zgodi najhujše, ker se bodo domači častniki in moštvo skupaj s civilnim prebivalstvom poslužili pravične obrambe.

Slednjič Vam moram še sporočiti, da bo narodna vlada jutri brezovojno - tudi če bi se deželna vlada morda branila proti temu - prevzela vladne posle.

Iz hrvatskega dela države SHS.

POKRAJINSKI ODBORI.

Zagreb, 30. oktobra. Danes je imel osrednji odbor Narodnega vijeća sejo. Vršila se je tudi debata o nameri vrhovne oblasti ustanoviti tudi drugod pokrajinske odbore. Osrednji odbor je tem predlogom pritril ter se bo v najkrajšem času osnoval tak odbor tudi za slovenske pokrajine. V to svrhu je pozvan Narodni svet v Ljubljani, da stavi v najkrajšem času primerne predloge.

NARODNA OBRANA NA HRVATSKEM.

Zagreb, 30. oktobra. Organizacija Narodne obrane dobro napreduje. Obrana se bo postavila v vseh krajih pod erotno vodstvo vojnega oddelka Narodnega vijeća.

Zagreb, 30. oktobra. Danes ob 4. popoldne je bil tu zaprisežen 53. pešpolk na Vrhovno oblast Narodnega vijeća.

Dnevno povelje generalov Šnjarića in Mihajevića. — Guverner Jekelfalussy zapustil mesto.

Zagreb, 29. oktobra. Vojaški poveljnik pehotni general Šnjarić in domobranski okrožni poveljnik feldmaršallajntant Mihajević sta izdala nastopno dnevno povelje:

Danes se konstituira narodna vlada, ki bo varovala red in mir in skrbela za zakonito upravo. Vse vojaštvo - vsa vojska in vse domobranstvo - se stavi v službo narodne vlade in se ji da na razpolaganje. Dosedanja dejavnost in organizacija oborožene sile ostaneta do nadaljnih ukrepov neizpremenjeni. Oborožena sila se ima odslej pokoravati ukazom narodne vlade. Zato je največje važnosti, da se v polnem obsegu vzdrži strogi red in se izvrši vse, kar vlada zaukaže potom desedanjih vojaških oblastev.

Zagreb, 29. oktobra. Obratni vodja državnih železnic Mašinović je včeraj svoje uradnike sklical na razgovor in jim je naznanil, da je najvišja instanca od današnjega dne Narodni svet.

VOJNA POROČILA NARODNEGA VJEĆA.

Zagreb, 29. oktobra. Kakor se spodbli za lepi in historični dan, ko je bila proglašena neodvisna država SHS, so se vršile v Zagrebu in drugih pokrajinskih mestih veličastne manifestacije. Ako se vzame v obzir veliki preokret, ki je nastal v vseh državnih institucijah, se mora reči, da je veličastni dan potekel v popolnem miru in redu vsled navdušenja in samozvesti inteligentnih krogov in širokih mas naroda. Posamični poskusi neodgovornih sumljivih in tujih elementov, da se z ropanjem, lažljivimi vestmi in zavijanjem napravli nemir in nered, so bili v kali udušeni. Razne stvari, ki so pripadale večinoma armadi, so bile vrnjene. Do krvopretilja ali žrtve sploh ni prišlo. V posamezna provinčialna mesta, kjer je zaradi prevelikega navdušenja prišlo vsled nesporazumljenja ali pomote do neredov, je bila odposlana narodna straža s častniki na čelu, da napravi zopet red. Na poziv se Zeleni kader v velikih množinah vrača v vojašnice in postavlja na razpolago Narodnega vijeća. Po ulicah Zagreba patrolirajo narodne straže. Od včeraj ob 10. zvečer vlada v Zagrebu vzoren red. — Načelnik vojnega oddelka N. vj.

Zagreb, 30. oktobra. Ves dan je vladal v Zagrebu vzoren red in mir. Kjer so se včeraj pojavili znaki vznemirjenosti, so povsod odstranjeni.

OKLIC NARODNEGA VJEĆA NA HRVATSKO VOJAŠTVO.

Zagreb, 30. oktobra. Narodno Vijeće je izdalo na vojaštvo na Hrvatskem tale

oklic.

Vojaki! Z današnjim dnevom se je ustanovila država SHS. Vi sinovi naroda, ste od današnjega dneva naprej obramba svoje narodne države. Zapovedujemo Vam zato, da se brezovojno podvržete ukazom vlade Narodnega Vijeća SHS. Čakajo vas velike naloge, na vas stavlja domovina velike nade. Vi stopate v vrste narodne obrane, zavedajoč se svoje dolžnosti.

Vojaki!

Drvaža SHS ni samo osvobodena tujeja gospodstva in ujedinijena, temveč bo tudi v njej narod osvobodlen toletnih krivic, nasilstva in neenakosti. To enakost čuvati ste vi poklicani, kar storite najlažje, če z vsjo silo branite vladu Narodnega Vijeća. Vlada Narodnega vijeća je prevzela težko nalogo in izpolnila jo bo z vašo pomočjo.

Proglas objavlja, da bivši dezertjerji ne bodo klicani na odgovor, dovoljuje, da se čez 40 let stari vojaki vrnejo na dom ter jih pozivlja, da naj se javijo mlajši pri svojih četah. Končno grozi proglas, da bo za vse zločine proti miru posloval preki sod.

Bosna in Hercegovina v oblasti Narodnega Vijeća.

Sarajevo, 30. oktobra. Pokrajinski odbor Narodnega Vijeća v Sarajevu je izdal proglas na narod, v katerem ga pozivlja, da naj se zbere pod zastavo neodvisne in edinstvene države SHS. Proglas pozivlja, da naj ljudstvo vzdrži mir in red ter da naj se podvrže vrhovni oblasti Narodnega Vijeća.

Vojvodina v oblasti Narodnega Vijeća.

Zagreb, 30. oktobra. Zastopniki srbskega in hrvatskega naroda v vojvodini Bački, Banatu in Baranji so imeli sestanek, na katerem so proglasili vrhovno avtoriteto Narodnega Vijeća.

Hrvatske železnice v rokah Narodnega Vijeća.

Zagreb, 30. oktobra. Ravnatelj prometne uprave Južne železnice na Hrvatskem Masirević je včeraj pozval prometne in druge uradnike v svojo pisarno ter jim sporočil, da se železnica od danes naprej pokorava vrhovni oblasti Narodnega Vijeća.

Javna varnost v Zagrebu.

Zagreb, 30. oktobra. V mestu vlada mir. Narodno Vijeće je imenovalo dr. Angelinovića za poverjenika javne varnosti v Zagrebu.

Karoliev Narodni svet priznava SHS.

Zagreb, 30. oktobra. Madžarski narodni odbor v Budimpešti je brzotjavno pozdravil prevzete vrhovne oblasti s strani Narodnega Vijeća ter pravi, da ima iskrene simpatije za boji jugoslovanskega naroda za svojo neodvisnost ter prosí, da naj Narodno Vijeće stori vse, da bo zavarovano življenje in imetje madžarskih podanikov v naših pokrajinah. Podpisani je grof Karolvi. Narodno Vijeće se je zahvalilo za izražene simpatije ter izrazilo, da v naših krajih ni ozročno ne življenje ne imetje niti enega tujeja podanika.

Narodna obrana.

Osrednji odbor za Narodno obrano o Ljubljani daje vsa pojasnila glede ustanovitve Narodne obrane. Niemu je istotako vsaka ustanovitev Narodne Obrane sporočiti.

Ustanovitev Narodne obrane v Ljubljani. Semeščani! Dolžnost vsakega pravega Jugoslavana je biti član Narodne obrane. Vsakdo varuje s pristopom k N. O. ne le imetje in varnost drugih, temveč mu je s tem zajamčena tudi lastna varnost. Vsakdo bo kličub pristopu k N. O. lahko opravil svojo službo. Vpisovanje v N. O. za Ljubljano se vrši v soboto dne 2. novembra od 9. ure popoldne do 1. popoldne, od 3. do 6. ure popoldne in v nedeljo, dne 3. novembra od 9. do 12. ure popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata. Ob isti priliki naj vsakdo tudi naznami koliko in kakšnega orožja zamore dati N. O. na razpolago.

Osrednji odbor N. O.

Osrednji odbor Narodne obrane v Ljubljani se je konstituiral sledeče: predsednik dr. Pavel Pestotnik, podpredsednik Jožef Pirč, načelnik Pavel Keržan, načelnik nemestnik Janko Kovačič, tajnik Frano Ramovš, Odbor: dr. Oton Fetič, Frankhalm, Rudolf Rozman, dr. Natlaččan Ciril, Burgštaler Tomo, Poženec Albert, Cegnar Janko, Aleksander Jelocnik, Josip Turk, I. Lavtižar. Odbor se po potrebi dopolni.

Pod tem naslovom obelodanienim v temu listu, novabil je gospod dr. Pestotnik takorež nas interesante v javno diskuzijo glede ustanovitve omenjene institucije. Radevolje sledim temu povabilu v času, ko smem iz umetno napravljeneza mutca postati zgovoren človek. Da preidem na stvarnost moram reči, da se v glavnih potezah popolnoma skladam z njegovimi načeli. Vse to je pa še neotesano deblo, kar gospod dr. sam pripomni in priznava. Po mojem mnenju je prvi pogoj, da narodno vijeće, oziroma Narodni svet prevzame orožništvo prej kot mogoče v svojo oblast. V morda že obstoječi tozadevni odsek novabi naj se praktično delavne moči in izvedba te misli je zasigurana, kajti v vlahah in ne na ovratnikih so zlate zverde. Čas hitro beži in dohodki za prekašate, zato ni časa, da bi se po časovnih razmotrivalo to vprašanje, ampak treba je takoj intenzivnega dela, zato merodajni faktori z resnico na dan. — Eden orožnik z avse.

Prazni' narodove svobode dne 29. oktobra 1918 v Ljubljani.

(Konec k včerašnji številki.)

In vsa ta brezštevna množica, ki je zagrnila v neopisljivi pestrosti kot eno samo telo, ves ogromni Kongresni trg, s pritajenim srcem posluša govore govornikov, poslušaj utrip duše, in vsa ta množica na en mah, vedno iznova vzklila v orkanu navdušenja! Verige stoletnega robstva padajo na tla, solze sreče lijo v potokih, srce poka ob spominu na vse naše mučenike, na naše, kateri so tragično padli bodi kot sužnji v službi tiranov, bodisi kot srčni borci za našo svobodo, ob spominu na vse gorje, ki ga je trpel in za troi naš narod med vojno, a kri zopet zaiskri ob misli na zorno bodočnost. In izpregovorji v imenu jugoslovanskega vojaštva, častnikov in moštva, dr. Rostohar in v jedrnatih besedah oznanj narodu, da hoče naše vojaštvo liti svojo kri vna-

prej edinole za svobodo Jugoslavije, a za barbare niti kapljice več! — Visoko poleti ptica svobode k sinjemu nebu, orožje poleti iz nožnic, v daljavi grme topovi in jugoslovansko, nekdanj avstrijsko vojaštvo prisega, in z njim prisegajo nekdanji vjetniki — junaki Srbije, in prisega ves narod. Srce skoro ne zmore navdušenja v tem trenutku.

Zapojte pevci pesmi svobode, pesmi edinstva, ves narod poje ž njimi. »Slovenac, Srb, Hrvat«, »Buči morje!«, »Onam onamo«, »Lepa naša«. — In dvigne se narod k nadaljnemu pohodu. Zopet zaore do neba klici brezbrojni: Živela Jugoslavija! Živio Wilson! Živio Korošec, Trumbić! Slava Kreku, Masaryku! Živelo Narodno vijeće! Živela Srbija! Živela Francija! Živela jugoslovanska vojska! Živela Narodna obrana! Slava jugoslovanskim legijam! Živio Jeglič! — in vse brez konca, kar srce veleva. Pred nami neso sliko dobrega našega očeta Wilsona, osvoboditelja zatiranih narodov. Godbe zaigrajo, zacpetajo kavalade Sokolov in Orlov ter kmečkih fantov, premika se zopet nepregledna vrsta kmečkih voz z dekleti in fanti, zažvrgoli zopet iz sto in sto grl naša nežna deca — šolska mladina: »Živela Jugoslavija! Živio Wilson!« in maha s praporci. — O blažena mladina, ki srkaš več svobode, ki te ne bo de kazil več čela pečet robstva! Prismehljajo in prišume v narodnih nošah narodne žene, kmetice, meščanke! Na stotine jih je. Na vstajenja dan, narodno ženstvo, si izkopalo naše zaklade — čuvaj in ljubi jih za vedno! Prijelzi zeleni Jurji s sremstvom, glasnik spomladi, za njim prikoraka naše jugoslovansko dijaštvo: zeleni Jurji — vedno glasniki naše svobode! In prikoraka Narodna obrana: Sokolstvo, častniki, vojaštvo, med njimi invalidi, mornarji, Srbi, Rusi, Orlovstvo, zdaj popevajajo koračnice, zdaj vzkljkajo zopredjavljajočemu narodu. Prihajajo vsi sloji: uradništvo, trgovstvo, svobodni poklici, resne množice socialno - demokratičnega delavstva pod sliko E. Kristana in krščansko - socialnega delavstva pod sliko dr. Kreka. Daleč nad 30.000 ljudi v sprevidu in ravnotoliko ob strani. Nad vsjo to množico pa v zraku praporji Jugoslavije in zaveznikov ter družtev, nebri tablic z vzklki, ki jih je srce napisalo, ki jih kličejo danes vsa usta! — Vedro nebo se smeji, vse mesto plava v zastavah jugoslovanskih, vidiš zastave entente in Amerike, na oknih, na balkonih miglja na desetisoče zastavic iz papirja in blaga, oko tone v barvah troednih, Ljubljana si je po štirinapolletnem črno - žoltem molku odela praznično oblačilo — kakor nikdar prej! O, svoboda, svoboda, kako željno Te pijemo!

Množica se ustavi ob Prešernovem spomeniku. Narodno ženstvo pokloni geniju naroda venec. Županja dr. Tavčarjeva izpregovorji v imenu ženstva zanosen pozdrav dnevu Svobode:

Slovensko ženstvo! Tebi, slovensko ženstvo, ki si skozi štiri leta pretrpelo neskončno trpljenje, tebi, katero si skripaje pošiljalo svoje sinove v bratomorni boj, tebi je napočil danes dan rešenja. Najsrčnejša želja Tvojeja življenja je izpolnjena, Tvoj ubogi, trpeči narod je prost, enakovereden drugim narodom, zedinjen s svojimi brati. Hvaležnost nam polni srce do čimteljev te svobode. Zvestoba nam polni srce do troedinega našega naroda in sveta nam bodi njega zastava in sreča. Zavedati se pa moramo naših dolžnosti, katere moramo izpolniti do skrajne možnosti. Na glasu te Slovenke dobre gospodinjne — in dobra gospodinja skrbi v prvi vrsti, da je doma zaklad. In danes na najsijajnejši dan našega naroda ustanovimo narodni zaklad. Dajte, sestre, vsaka po možnosti, kolikor utripite. Zaklad ta naj priča našim potomcem o naši zavednosti in požrtvovalnosti. Narodnemu vijeću, naši najvišji instanci, izročimo ta zaklad v korist naši mladi državi.

Živela Jugoslavija! Živeli njeni ustanovitelji!

In sname si županja nakite in prstane ter jih daruje domovini.

Zopet slika, da ti v ginjenju srce zastane: Narodno ženstvo sledi vzgledu ter prinaša darove, nakit, zlato, bisere — za »Narodni svet« — odnosno »Narodno vijeće!« Pevski zbori zopet zabučo. Sprevod gre dalje v orkanu navdušenja. Pri pošti se prično masa v najzvořejšem redu razhajati, manifestacijski odbor se zahvali narodu, da se je z vrnim redom izkazal vrednega svoje svobode. Preteče ura in pol, predno dospo konec množice. Popoldne narod v prisknem veselju slavi praznik: povsod radostno petje, vzklkanje, smeh, kmetije in vojaki se bratijo s Srbi — nekdanj vjetniki. Zvečer se zaiskri pod Tivolijem umetni ogenj; rakete oznanjajo našo svobodo nebu. In vedno znova, kakor: Lahko noč! — »Živio Wilson!« — Del naroda zaključij praznik v Narodnem gledališču in pri improvizirani slavnosti v »Unionu«. Ves dan in vsjo noč se mir niti najmanj ni kalil, narod je pokazal, da mu je beseda »Narodnega vijeća«, oziroma »Narodnega sveta« — sveta, da hoče kot kulturne narod stopiti v zvezo narodov in da si noče omazati rok s kulturo, kakršno je hotel svetu oznanjevati nemški in madžarski meč! — Izvršil bo temeljito očiščenje svojeja ozemlja, ali ne s silo, z mečem, temveč na miren, dostojen način. Narod vé, da ima prenesti še marsikatero trpljenje, predno mu zasijeta svoboda in mir v vsem blešku — a z zaupanjem čaka dne, ko more obleti vse vračajoče se brate: naše jugoslovanske legije in Srbe, vse zaveznike, naše vojne vjetnike in naše Amerikance!

Narodni praznik v Soštanju.

Narodni praznik v Soštanju se vrši v nedeljo dne 3. novembra. Ljudstvo in gostje se zbirajo ob 9. uri pri farni cerkvi, kjer se sprejeto sestavi. Na čelu sprejeda bratje Sokoli na konjih z jugoslovanskimi zastavami in lovorjevimi vencji, za njimi trobentači, godba, pevski zbor in bratje Sokoli na konjih, v rokah bandera s primernimi napismi, okročana z bršljanom, cvetkami in trobinicami, vsa šolska mladina s šolsko zastavo in vsi z malimi slovenskimi, hrvatskimi in srbskimi zastavicami, vjetniki s šopki, skrbjeno je tudi, da dobijo vsi udeleženci jugoslovanske kokarde. Sprevod se pomika od farne cerkve mimo vile g. dr. Mayerja na glavni trg, kjer bo slavnostni govor in petje jugoslovanskih himen. Pred manifestacijskim obhodom se vrši slavnostna maša. Narodni odbor je prevzel celo vrsto nalog, da bo proslava našega vstajenja in preporeda čim veličastnejša. Doseglo se bo, da bodo zastave vsele tudi z občinske hiše in liš naših nemških sodržavljanov, koder se bo pomikal sprevod. Dalje se bo vplivalo, da dobe vjetniki ta dan poboljšek. Udeležbo so objubili naši vrlji kmetje iz bližnje in daljne okolice, deloma peš, deloma na okrašenih vozovih, dalje vse bližnje požarne brambe, bratska sokolska društva z zastavami, katera tem potom za udeležbo še enkrat iskreno vabimo. Zlasti prosimo pevce za udeležbo. »Prišel je vstajenja dan, verige strl je Jugoslovani!« Prihitite vsi na ta dan v Soštanj, da damo duška svojemu veselju po toliko težkih letih suženjstva, da je prost naš rod, na svoji zemlji svoj gospod. Naj se razlega do neba: Svobodna Jugoslavija!

NARODNI PRAZNIK V SEŽANI.

Danes, 29. oktobra, smo imeli tudi v Sežani narodni praznik. Zvečer okoli 6. ure se je zbrala ogromna množica ljudstva na Rajmundovem trgu, od koder se je pomikala po glavni ulici do kolodvora južne železnice. Tu se je ustavila in zapela narodno himno »Hej Slovani« itd. Od kolodvora se množica vrne zopet po glavni cesti, prepevaje in vsklajajoč: Živio Jugoslavija, živio Čehoslovaka, živio sloboda, doli z barbari itd. ter se zopet ustavi pred palačo okrajnega glavarstva, kjer zapoje par slovenskih pesmi ter odkoraka zopet na glavni trg. Na glavnem trgu vstopi gospod Kontelj v sredo mase ljudstva, obrazložil pomembni dan slavnosti, proslavljajoč delo pokolnega dr. Kreka, sedanjih predsednikov dr. Korošca, Cingrija, Stančka itd. Ljudstvo se je vsakokrat odzvalo z navdušenimi vsklji. Ko se je slavnost dokončala, se je ljudstvo mirno razšlo na svoja domovja. — Z današnjim dnem so izginile tudi tujejezični nadpisi na tablicah, bodisi to v italijanskem ali nemškem jeziku.

VELIKANSKE MANIFESTACIJE NA JESENICAH.

V torek 29. t. m. se je vršil tudi na Jesenicah velikanski manifestacijski obhod v proslavo Jugoslavije. Ob 9. uri dopoldne so se zbrale tisočlupne množice pred kolodvorom. Predsednik krajevnega odbora Narodnega Vječa opozori med velikanskim navdušenjem množico. Za ním sta govorila še dva govornika. Vmes je igrala godba kat. društva narodne himne. Spremljalo jo je močno petje ljudstva. Razvil se je impozanten obhod. Na čelu jezdec, kolesarji, godba, Sokoli, Orli in sokolski naraščaj v kroju, dekleta v narodnih nošah, pevci, organizirano delavstvo J. S. D. S., S. L. S. in J. D. S. ter silne množice ljudstva. Pičlo cenjeno 5000 oseb. Sprevod je šel čez Jesenice na Savo do konca občine ter se vrnil nazaj pred kolodvor. Po končanem govoru in med petjem ter igranjem narodnih himen, se je občinstvo mirno in hitro razšlo. Na vsakega je napravilo velikanski utis. Vse Jesenice in Sava v narodnih zastavah in zastavicah, v zelenju in slavolokih. Počivalo je vse delo. Ves čas je vladal vzoren red kljub izzivanju vojaške oblasti s strojnimi puškami!! Narod se zaveda sedanosti! Ne pusti se zapeljati! Na dan — Slovan!

SLAVNOSTNI SPREVOD V PROSLAVJE JUGOSLAVIJE V ZAGORJU OB SAVI.

Dne 28. oktobra je šlo zastopstvo delavstva in JDS k ravnatelstvu. V imenu vseh je zahteval Taufer razobešenje slovenske trobinice in takojšno odstranitev vseh nemških napisov, kar se je takoj izvršilo. Drugi dan se je vršil slavnostni sprevod iz Kisovca na Loke čez Toplice in Zagorje na postajo in nazaj do Toplic. Sprevoda se je udeležilo nad 5000 ljudi z zastavami trdimenega naroda, ameriško, francosko in rdečo. Pred rudniško restavracijo so bil govori. Govorila sta v imenu JSDS. Čobal in v imenu JDS. Taufer. Čobal je pojasnil v imenu delavstva pomen Jugoslavije. Taufer je med drugim rekel, da naše stranke ne zadene nobena krivda glede vojne in da se ni kaplje krvi prostovoljno prelilo in ravnatoko ne vinaria vojnega posojila podpisalo, kar se je moralo storiti, to se je storilo le na pritisk Dunaja z gnevom v srcu. In pozdravil je manifestante kot svobodne državljane v svobodni Jugoslaviji. Med sprevidom so tudi orožniki odstranili nemški napis. Zagorje je bilo vse v zastavah. Manifestacija se je sijajno obnesla in popolnoma v redu. Popoldne je bila prsta zabava v gostilni gospe Millerjeve in tam je zopet govoril Taufer. Vsi govori so bili z navdušenjem sprejeti. Ves čas se je čulo: Živio Wilson in Jugoslavija!

V DOMŽALAH.

Domžale, 27. oktobra.

Včeraj, dne 27. oktobra 1918 se je izvolil odbor Narodne obrambe v Domžalah na poziv Narodnega vječa z dne 24. t. m. Predsednik Franc Cerar, tovarnar v Stobu, namestnik Anton Skok, posestnik v Domžalah, voditelj narodne obrambe Jožef Jezernik, njegov amestnik Ivan Kirhar, poslovodja Jožef Adamič, posestnik v Domžalah, jega namestnik Ivan Kuralt, posestnik v Domžalah, blagajnik Anton Miller ml., posestnik v Stobu, odborniki: Franc Habjan, posestnik v Stobu, Franc Rahne, posestnik v Studu, odbornice Zinka Bole, učiteljica v Domžalah in Cerar Helena, hči tovarnarja v Stobu. Pri manifestacijskem sprevodu je nepregledna množica korakala, na čelu jej Domžalska godba.

Udušena protirevolucija v Pragi.

Javna uprava. — Coudenhoue na dopustu. — Nemški konzul čestita k ustanovitvi češkoslovaške države. — Izprememba uličnih imen. — Manifestacije.

Praga, 29. oktobra. Namestništvo se je z Narodnim Vyborem sporazumelo o skupnem vodstvu javne uprave. Vrše se pogajanja o podrobnejših modalitetah. Glede na personalne razmere ostane dosedanja državna uprava neizpremenjena.

Praga, 29. oktobra. Namestnik prof. Coudenhoue je na lastno prošnjo dobil začasen dopust.

Praga, 29. oktobra. Češko-slovaški tiskovni urad javlja: Danes se je pri Narodnem Vyboru zglasil generalni konzul nemške vlade baron Gebssel, se predstavil navzočim predsednikom Narodnega Vybora ter jim čestital k ustanovitvi samostojne češko-slovaške države. Povedal je, da je svoji vladi v Berlinu poslal podrobno poročilo o poteku včerajšnjih dogodkov in zlasti podčrtal vzhledni in dostojni potek manifestacij, ob katerih je bila popolna varnost vseh 40.000 pripadnikov nemške države, bivajočih na Češkem, dovršeno zajamčeno. Končno je izrazil željo, da naj bi odnošaji med češko-slovaško in nemško državo ostali trajno dobri.

Praga, 30. oktobra. Sestava češke armade gre dobro izpod rok. Priglašajo se vsak dan oficirji in moštvo. Iz avstrijskih državnih skladišč se je vzelo 5000 pušk in revolverjev.

Praga, 30. oktobra. Češki listi, kakor je pričel »Venkov«, priobčujajo avstrijska uradna poročila z bojišč, kot poročila sovražne države, poročila entente pa kot poročila zaveznikov.

Praga, 30. oktobra. Izvršile so se izpremembe v imenih nekaterih ulic. Franc - Jospova cesta se imenuje odje slej Ruská cesta, Ferdinandova odsej Masarykova cesta, Frančevo nabrežje odsej čestita češko-slovaških legionarjev, Frančev most odsej Wilsonov most.

Praga, 30. oktobra. Od predvčerajšnjem vihra z Hradčanov češka zastava.

Praga, 30. oktobra. Uvaja se češki uradni jezik v vse urade. Narodni vbor je prevzel razne urade. Proglasi se amnestija za politične zločince.

Praga, 30. oktobra. Včeraj so se priredile nove velike manifestacije, katerih so se udeležili tudi oficirji in moštvo s češkimi zastavami. Demonstracije so nosile zastave, na katerih palicah so bili natakajeni avstrijski bankovci. En oddelek vojakov je nosil napis: Živkov dezertirji.

Češko vojaštvo drugega armadnega zbora.

Dunaj, 30. oktobra. Danes dopoldne je prišlo v zastopstvo vojaškega poveljništva na Dunaju odposlanstvo, v parlament, ki je stopilo v stik s podpredsednikom parlamenta Tusarjem, da se rogaia ž njim glede razdelitve vojaških agend dunajskega armadnega zbora, v kolikor se tičejo te na vojaške pokrajine v češko-slovaškem ozemlju. K dunajskemu 2. armadnemu zboru namreč pripadajo tudi veliki deli južne Moravske, ker pride v poštev večje število dopolnilnih poveljništev, ki se izločijo iz dunajskega armadnega zbora.

Dopoldki v Pragi.

Praga, 30. oktobra. Namestništvo se je sporazumelo z Narodnim Vyborem, cesarski namestnik princ Coudenhoue je odstopil.

Praga, 30. oktobra. Danes popoldne je imel Narodni Vbor plenarno sejo pod predsedstvom svojega načelnika Švehle. Poročal je o včerajšnjih dogodkih in o sklepih Narodnega Vybora, da se zagisura nemoteno poslovanje oblasti. Skrb za to je bila izročena posebnemu odseku. Končno je bil prevzet urad za prehrano ter je bil izdelan podroben načrt za aprovacijo.

Praga, 29. oktobra. Za voditelja praškega policijskega ravnatelstva sta bila imenovana od Narodnega Vybora nadkomisar Bienert in nadzornik Homek.

Praga, 30. oktobra. Z madžarskimi vojniki, ki so hoteli pod poveljništvom im. Kestraneka izvršiti napad na Narodni Vbor, je prišlo v njih vojašnici do kratkega nekrvavega boja. Madžarom so Čehi odvzeli orožje. Nekega generalštabnega častnika polkovnika Stusche, ki je skušal zažgati tajne dokumente generalnega štaba, so aretirali.

Praga, 30. oktobra. Švicarski poslanik se je včeraj predstavil Narodnemu Vyboru.

Praga, 30. oktobra. Češkimi legionarjem v Rusiji, na Francoskem in v Italiji je bilo brezlično sporočeno o prviru na Češkem.

Praga, 30. oktobra. Plizenj je v rokah Narodnega Vybora, ki je prevzel tudi Skodove tovarne s 34.000 delavci. Na tovarni vise češke zastave. Vojaška oblast je bila odpuščena. Nečeški delavci so bili odpuščeni. Ustanovila se je narodna garda.

Praga, 30. oktobra. Včeraj je bil postavljen v Pragi prvi polk za narodno obrano, močan 800 mož. V izopolnitev vojaške službe so napravili češko narodno milico Narodnega Vybora, ki je sestavljena iz oficirjev in moštva bivše oborožene sile. Dunajske žandarne, ki so bili te dni poslani v Prago, so spremlili proti domu češki Sokoli. Vsi črnovojniki, ki so doma in so bili prosili za oprostitev, so dobili ukaz, naj ostanejo doma.

Praga, 30. oktobra. (Kor. ur.) Češko-slovaški tiskovni urad poroča, da je začela poslati provizor, komisija za zunanje zadeve, ki je naznanila zastopnikom tujih sil v območju češko-slovaške države, da je Narodni Vbor sprejel oddelek javnih zadev. Nadalje se naznanja, da je odpravljena militarizacija industrijskih obratov.

Praga, 30. oktobra. Zunanji minister češke vlade v Parizu dr. Beneš je poslal Narodnemu Vyboru v Pragi pismo preko Varšave, v katerem pravi: Bratje, z največjo mirnostjo pričakujete bodoče dogodke. Vso svojo pažnjo posvetite, da narod ne pride v svojo novo neodvisno državo uničen od bede in lakote. Podpirajte se med seboj. Sedaj je treba patriotičnih del in patriotičnih besed. Dr. Beneš ostró obsoja vse, ki bi pustili sedaj delati kupčije na škodo skupnosti ter pozivlja na bratsko pomoč vseh slojev med seboj. Zaključuje svoje pismo s pozivom, da naj ohranijo Čehi zaupanje, ker se bo sedaj vse uredilo. Kar se bo godilo v tem času, bo vse zapisano v knjigo zgodovine. Češka vlada v Parizu pošilja Čehom v domovini pozdrave ter jih opominja še enkrat, da naj si pomagajo drug drugemu.

Povratek naših delegatov iz Švice.

Dunaj, 30. oktobra. Češka delegata Klofač in Haberman dospeta danes ali jutri iz Švice na Dunaj.

Kestranek aretiran.

Praga, 30. oktobra. Fml. Kestranek je bil danes aretiran, ker je kljub svoji objubi, dati Narodnemu Vyboru, poslušal dunajsko vojno ministrstvo in izjavil, da se vojaško poveljstvo ne pokorava Narodnemu Vyboru. Kestranek je nameraval z madžarskimi vojniki potlačiti praško revolucijo. Njegov namen pa se je izjalovil, ker so Madžari izjavili, da ne nastopijo proti Čehom. Tajni akti generalnega štaba so bili sezgani. Med tem je posegel vmes Narodni Vbor in mal oddelek čeških vojakov je vdril na dvorišče vojašnice, kjer so stali madžarski vojniki, oboroženi z ostro municijo in strojnimi puškami. Madžari so vržli orožje proč in povedali, da se ne bodo borili proti Čehom. Oficirji in moštvo je vdrilo v poslopje in aretiralo podpolkovnika Ronda, ko je baš sezígal neke akte. Aretiran je bil tudi oficir nemškega generalnega štaba podpolkovnik Stosche. Vojaško poveljstvo so zasedli češki oficirji. Čehi so dovolili Madžarom, da odpučejo domov. Prišlo je tudi do pobratimstva med češkim in madžarskim vojaštvom.

Praga, 30. oktobra. Vojaški poveljnik v Litomešicah se je podvrgl praškemu Narodnemu Vyboru. Vsi potniki, ki prihajajo v Prago ali odhajajo, se natančno preiščejo. Nemški vojniki morajo pred odhodom v domovino pustiti tam svoje rezervne monture. 73. hebski polk je odotoval domov.

Ceški poslanik na Dunaju.

Dunaj, 30. oktobra. Za češkega poslanika na Dunaju je imenovala češka vlada poslanca Tusarja ter to naznanila Andrassyju in Lammaschu.

Revolucija v Avstro-Ogrski.

Dunaj, 30. oktobra. Na Dunaju so se vršile danes velikanske vsenemške demonstracije. Udeležilo se jih je kakih 5000 vojakov, ki so hoteli razdejati vojno ministrstvo. Poslanci in socijalni demokrati so jih zadržali.

Dunaj, 31. oktobra. Včeraj je prišlo na Dunaju ves dan do velikih demonstracij republikanskega in revolucionarnega značaja. Dopoldne so se zbrali dijaki pred parlamentom ter so govorili nekateri poslanci. Popoldne je imela nemško nacionalna zveza sejo, ki je trajala do pozne noči. Nemški nacionalci so se izrekli za avstrijsko republiko. Ljudstvo, ki se je zbralo pred zborovališčem, je klicalo: »Živela republika, proč z vojno, proč z Viljemom.« Prišlo je do plenjenja po prodajalnah živin in v modnih trgovinah ter so bile v mnogih javnih lokalih razbite šipe. Ponekod je bila razbita tudi notranja oprava. Demonstrirali so zlasti delavci iz zunanjih okrajev, ki so korakali skozí mesto z rdečimi zastavami. Med demonstracijami pred parlamentom je bila strazana črna žolta zastava ter razobešena rdeča zastava, ki visi še danes. Tudi pred častniškim kazinom na Schwarzenbergplatzu je prišlo do demonstracij za republiko. Oddeleku nemških vojakov, ki so prišli mimo, so klicali demonstranti: »Proč z Viljemom, proč z vojno, razorožite se.« Dunaj 30. oktobra. Cesar se je odpeljal na Ogrsko in že dospel v Gödöllö. Kabinetni ravnatelj dr. Seidler bo v kratkem odstopil. Cesar bo izdal splošno amnestijo za politične zločince, ki naj se izvede potom narodnih vlad.

Dunaj 30. oktobra. Pri demonstracijah pred deželno hišo v Herengasse je hotel govoriti tudi dunajski župan dr. Weisskirchner. Ljudstvo pa ga je prevpilo in ga ni pustilo govoriti. Pred vojnim ministrstvom so hoteli demonstrirati nekemu generalu strasti ro-

zeto s čepice. General je potegnil sabljo, demonstranti pa so ga premagali, mu odtrgali rozeto in zlomili sabljo ter se je moral general umakniti.

Dunaj, 31. oktobra. Cesar je izdal večraj brodogovno povelje, ki izroča vso vojno brodogovno jugslovanskemu Narodnemu Vječu. Na ladjah se smejo razobešiti zastave jugslovanskega naroda. To se je izvedelo tudi v včerajšnji seji nemškega Narodnega sveta ter je napravilo silno mučen vtisk.

Izvršilni odbor nemško avstrijskega narodnega sveta je sklenil provizorno ustavo, ki jo hoče predložiti narodnemu zboru. Po tej ustavi se ustanovi nemško avstrijski državni svet z 12 člani in ravno toliko namestniki, ki se volijo po proporciji. Ta državni svet ustanovi direktorij. Predsedniki državnega sveta zastopajo državni svet na zunanji, pred državljanji in napram drugim državam in narodom. Volitev v komisijo se vrši po temle ključu. Nemški nacionalci dobe 8, krščanski socialci 6, socialni demokrati 4 mandate, dunajski svobodomiselci in neodvisna stranka pa po 1 mandat. Načelnik krščanskih socialcev prelaut Hauser bo baie načelnik ministrstva nemško avstrijske republike.

Dunaj, 29. oktobra. Na Dunaju se je konstituiral tudi nemški državni svet za nemško Češko. Za načelnika je bil izvoljen poslanec Pachter.

Dunaj, 30. oktobra. Danes zjutraj se je vršila seja načelnikov strank, v kateri se je izrekla večina udeležnikov za to, da se poslanska zbornica odgodi do 12. novembra. Poslanec Seitz bo predlagal v tej seji, da se podaljšajo mandati za eno leto in da naj zbornica reši še nekatere justične predloge. Poslanec Wolf je napadal zunanjega ministra grofa Andrassyja, ki ga je imenoval izdajalca Nemčije in nemškega naroda ter mu odrekal vsako pravico, govoriti in nastopati v imenu Nemcev. Po oficijalnem koncu seje je ministrski predsednik Lammasch sporočil poslancem, kaj je hotel govoriti v poslanski in gosposki zbornici.

Dunaj, 30. oktobra. Predstojništvo nemško - nacionalne zveze je imelo danes sejo ter sklenilo to - le resolucijo: Avstro-Ogrska je no krivdi svojih odgovornih voditeljev razbita. Razmerje med Avstrijo in Ogrsko je pretregnó vsled tega tudi no vobenega skupnega zunanjega ministra več. Madžarski grof Andrassy nima prav nobene pravice govoriti v imenu Avstrije in ponuditi v njenem imenu mir. Za njegovo izdajstvo na Nemčiji, ki je stopila svoj čas v zvestem zavezniškem bratstvu v vojno, bo grof Andrassyja zadelo ono zaničevanje, ki gre nevhvaležnosti in politični zahrbitosti. Nemška Avstrija se je otrešla vseh verzí. Njeno mesto je na strani Nemčije.

Začasna nota nemško - avstrijskega narodnega zbora Wilsonu.

Izvršilni odbor začasnega nemško-avstrijskega narodnega zbora je predložil danes v plenarni seji besedilo note, ki naj se odpošlje predsedniku Wilsonu. Nota predvsem naznanja ustanovitve nemško - avstrijske države. Potem ugotavlja, da priznava nova država vsem drugim narodom v monarhiji neomejeno pravico, da sami določijo svoje stališče v družbi narodov, enako pravico pa zahteva tudi za nemški narod. Na mirovni pogajanjih ni opravičen govoriti in sklepati miru v imenu Nemške Avstrije nihče drugi, nego izvršilna oblast, ki jo bo postavil nemško - avstrijski narodni zbor. Zato prosijo predsednika Wilsona, naj da nemško - avstrijski državi nemudoma priliko, da začne direktna pogajanja z zastopniki vseh voljujočih se držav v svrhu splošnega miru. Izvršilni odbor sprejema vsa Wilsonova načela in smatra čeho-slovaški in jugslovanski narod kot popolnoma neodvisni državi; pripravljen je, z njima urediti vsa odnošaja potom svobodnih dogovorov. Vsa spornaprvašanja med Nemško Avstrijo in čeho - slovaško ter jugslovansko državo naj reši razsodišče v smislu določb haaške konference. Potem opozarja nota predsednika Wilsona na nemška ozemlja v sudetskih deželah in izjavi: Ob sebi se ume, da zahteva nemško - avstrijska država tudi nemška ozemlja Češke, Moravske in Slezijske. Trajnega miru v Evropi ni mogoče zagotoviti, ako se 3/4 milijona Nemcev proti njihovi volji podvrže Čehom in tako ustvari v novi češko - slovaški državi nemška irredenta. O določitvi meja smo pripravljani pogajati se s poklicanim zastopstvom češkega naroda. Ako se v tem ne bi mogli zediniti, naj bi odločilo svobodno ljudsko glasovanje pod kontrolo nevtrajnih držav. Enako naj se uredi vsa sporna vprašanja z jugslovansko državo in Italijo. Končno prosijo, naj se prepreči vsako nadaljnjo nepotrebno prelivanje krvi in se takoj na vseh frontah izvede premirje in začno med narodi pogajanja za splošni mir. Podpisali so noto poslanci Dinghofer, fink in Seitz.

Andrassy Lansingu.

(Komentar k prošnji za premirje.)

Dunaj, 28. oktobra. Zunanji minister grof Andrassy je danes naslovil na ameriškega državnega tajnika Lansinga to - le brzojavko: Takoj ko sem prevzel vodstvo zunanjega ministrstva, sem Vam odposlal oficijelni odgovor na Vašo noto od 18. oktobra, iz katerega povzamete, da smo v vseh točkah sprejeli načela, ki jih je predsednik Zedinjenih držav postavil v svojih različnih izjavah. V polnem soglasju s stremljenji predsednika Wilsona, da se preprečijo bodoče vojne in ustvari rodna narodov, smo že vse pripravili, da morejo narodi Avstrije in Ogrske svoje bodoče stanje dovršiti in določiti po lastni želji ter popolnoma neovirano.

Odkar vlada cesar in kralj Karel, sem neprestano stremel za tem, priversti vojno do konca. Bolj nego kdajkoll je to danes želja vladarja in vseh narodov Avstrije in Ogrske ki so prepričani prepričanja, da more biti njih bodoča usoda zanj uspešna samo v mirnem razvitku brez pretresov, hudih preizkušelj, pomanjkanja in bridkosti vojne.

Obračam se zatorel, g. tajnik, naravnost na Vas s prošnjo, da volitate na predsednika Zedinjenih držav, da naj v interesu humanitete ter v korist vseh narodov Avstro - Ogrske dvede do premirja na vseh frontah in da se čim prej tudi prično mirovna pogajanja.

Dunaj, 28. oktobra. Avstro - ogrska vlada je obenem z noto, naslovljeno na drž. tajnika Lansinga sporočila nle vsebino tudi francoski, angleški, japonski in italijanski vladi s prošnjo, naj jo podpirajo pri gosp. predsedniku Wilsonu.

Budimšča, 30. oktobra. Čete, ki so pregnale madžarski Narodni Svet, skušajo razorožiti čete, ki so ostale zveste staremu režimu. Več oddelkov je bilo

od čet Narodnega Sveta obkoljenih in razoroženih. Ječe so bile odprte in vjetniki osvobojeni. Maršbataljoni ne odhajajo. Pri vojašnici Marije Terezije je prišlo do bojev med četami madžarskega Narodnega Sveta in četami, ki se niso pridružile narodnemu gibanju. Ob 1. zjutraj je boj še trajal. Na obeh straneh je mnogo mrtvih in ranjenih. Poveljništvo je poklicalo dva oddelka strojnih pušk. Oba oddelka sta se branila streljati. Po celem mestu vlada republikansko gibanje. Demonstracije so se vršile po celem mestu vso noč. Demonstranti ustavljajo vsakega človeka na cesti ter ga izprašujejo po njegovem mišljenju.

„Ukrajinsko vprašanje“?

Na Dunaju so te dni rekli: »Poljska država se razteza do reke Sana v Galiciji ter so na ta način odrezali od Poljske vso Galicijo vzhodno od Premysla, kakor so pred pol letom odkomandirali od Poljske Helmsčino, ki leži severno od tod. Kaj nai bi se zgodilo s tem delom Galicije, o tem modro molče. Nairaiši bi mu pridružili še vso Ukrajino ter tako »rešili« vso avstro-ukrajinsko vprašanje. Toda za to podjetje Avstrija že davno ni imela moči, ruska Ukrajina pa nima volje. Ukrajina je tudi letos po boljševoški - revolucionarnih zmedah pokazala dovolj jasno, da je ne meste poleg ostale Rusije ali v Rusiji, kamor kaže vsa njena prošlost in vse njeno gospodarstvo.

Mi o Ukrajini in Ukrajinstvu tekom te vojne nismo mnogo pisali. Zastopniki takozvane ukrajinske misli v Galiciji so igrali tako žalostno vlogo in postopali tako brez vse nacionalne morale, da smo preko njih običajno šli na dnevi red. Pa tudi Ruska Ukrajina je zlasti v brest - litovskem miru igrala vlogo, ki se nam ni zdela častna.

Te dni smo prečeli brošuro »Ukrajinska ožtakca«, ki jo je Brnu v lastni založbi izdal Čeh Jaromir Nečas. Gosp. Nečas je očitno kot vojak imel priliko, živeti med Malorusi (pač tudi v ruski Ukrajini sami) ter vzhujbil tamošnje ljudstvo. Ta hvalevredna ljubezen mu je narekovala brošuro, v kateri je cenzura celo poglavje »Ukrajinci in Nemci« konfiscirala. Odkritje povedano: Ko bi gosp. Nečas napisal samo tretje poglavje, kjer zatrjuje, da je »rešitev« agrarnega vprašanja že rešitev ukrajinskega problema, bi mi mislili, da je svojo nalogo dobro opravil. Kar pa je napisal še poleg tega, to nas ne more uveriti, da je bilo češko in jugslovansko stališče v tej stvari nepravilno.

Kdo so in kakšni so torej »Ukrajinci«? Na to vprašanje odgovorjamo z izjavami avtorja samega: Mesta so v Ukrajini v »tuhle« rokah, t. j. v ruskih, oziroma poljskih, na Ogrskem pa madžarskih; redko je v katerem mestu 10 odstotkov Ukrajincev. Velike, amorfne mase ukrajinskega naroda so bile dosle nacionalno in politično indiferentne in niso niti znale, da so Ukrajinci. V ruski Ukrajini je nasprotje proti Velikorosom, če sploh še dandanes ekzistira, mnogo manjše nego v Galiciji in Bukovini, kjer so ga dunajski krozi umetno gojili. Galijski Ukrajinci so nositelji ukrajinske ideje in posrečilo se je, v galisijo - maloruski inteligenci pred vojno razvneti silno strast proti Rusiji, ne le proti carizmu, ampak tudi proti velikoroskemu ljudstvu in jeziku. »Duši ruska in ukrajinska pa sta si seveda silno sorodni.«

Iz tega in takšnega gradiva ne moremo z avtoriem sklenati, da je nastanek posebnega ukrajinskega naroda naraven in nujno potreben. Take »amorfne« mase, ki jih potem agitacija lahko suče na to ali ono stran, poznamo dobro na pr. v Makedoniji. Hoteli so neprijetelji Slovanstva ustvariti »makedonski narod«, ki bi bil sredi med Srbi in Bolgari. Madžari so poznali tudi »bosanski narod« itd. In vendar je gotovo, da bodo Makedonci — spričo naj-novejših dogodkov — pač po večini Srbi. Bosanci pa ostanejo Srbo - Hrvati. Seveda učenjaki so našli veliko razliko v jeziku, literaturi in kulturi ter zgodovinski prošlosti med Ukrajino in Veliko Rusijo, oziroma Poljsko. Vsi ti momenti ne morejo odločevati o pripadnosti ali nepripadnosti k narodu. Kolikokrat je življenje že desavouiralo filologe - učenjake! Kje se začne poseben slovenski jezik, kje pa se šele končuje dialekt, na to v nekaj manjših razdaljah noben »učenjak« ne more z absolutno sigurnostjo odgovoriti; gotovo pa je, da tudi velike razlike v dialektih ne onemogočujejo nacionalne skupnosti. (Prim. nemške dialekte ali italijanske in francoske, ki so si tako različni med seboj, pa so se Nemci, Italijani in Francozi vendarle ujediniili!) Vsa stvar izgleda tam v vzhodni Galiciji tako, kakor na pr. v Zagrebu, kjer inteligencija govori štokavsko. Ljudstvo in vsa okolica pa kajkavska. Po mestih se govori »gosposka« poljsčina, pa vseh na dialekt »malorusčina«; v ruski Ukrajini vlada po mestih velikoruščina, po selih na »ukrajinsčina«. Seveda lahko iz vsakega dialektla ustvarimo knjižni jezik, toda vprašati se je, če je to vselej tudi koristno. Ali je koristno in potrebno, v Ukrajini forsrati proti rusčini malorusčino? Ukrajinci sami bodo kljub temu še ostali »nepismeni«, če ne bo prave stvarne skrbi za prosveto. Za Slovence vobče pa je veliko število njih največja nesreča. Zato pravim: Kjer že ni povsem razvitega in v javno kulturno in politično življenje uvedenega slovenskega knjižnega jezika, tam naj nikdo ne uvaia novega! Kar se tiče jezika, ukrajinski narod ne bo nearečen, če se bo učil tukaj poljski, tam pa ruski.

Ukrajinstvo se sklicuje na razliko zgodovine. Toda razliko zgodovine zabrajejo uprav veliki časi; ko bi temu ne bilo tako, bi se nikoli ne ujediniili prej navedeni veliki evropski narodi, čigar deli so imeli pred toletji tako različno zgodovino! Ohranitev zgodovine ne more biti sama sebi namen, ampak zgodovina mora izginiti, če to zahteva interes bodočnosti. Sloh pa se baš dandanes zno-

lovinski faktorji močno umikajo iz računov.

Stvar stoji torej tako: velikaška večina Ukrajincev ne čuti potrebe kake nacionalne osamosvojitve; obektivni razlogi, ki naj bi ločitev utemeljevali, tudi ne držijo; preostala je še mislišenje galicko - ukrajinske inteligence... in tu smo pri jedru vprašanja.

Zelimo ukrajinskemu ljudstvu vse dobro. Toda nikdo naj ga ne rešuje z jezikovno - separatističnimi tendencami.

Ukrajinsko ljudstvo ni trpelo pod carizmom in pod Poljaki zato, ker se je čutilo za ukrajinsko nacijo, ampak trpelo je kot ljudstvo, podrejeno gospodu, a ti so tlačili enako velikoruskega mužika in zapadnogaliskega poliskega chlopa. Kdor reši ukrajinsko ljudstvo iz gospodarske bede in mu da dovolj zemlje, tisti je rešil njegov problem.

Nismo proti temu, da bi Ukrajina ne postala svoja država, kolikor je to v njenem interesu ali rezultat vnanjih dogodkov; vendar pa ne moremo pripustiti, da bi se ji kar tako izročila vsa vzhodni Galiciji 26%, Poljaki pa 74%, ciji ni polsko le mesto Lvov, kjer skoro ni sledu Ukrajincem, ampak tudi vsa ostala mesta in mesteca in kraji so tako izpremešani s Poljaki, da je čisto težko reči, kdo ima večino. Poljski atlas prof. Romera štete v okolici Premysla še 50-75% Poljakov, ravnotako v okolici Lvova, v vsej ostali vzhodni Galiciji pa 25-50%. (kakor v Holmsčini), v poedinih okrajih pa je Poljakov od 55% do 86%. (Prim. Wahar. Ludnošč Polska, Varšava).

Po »Glosu narodu« (št. 234) je v vzhodni Galiciji 59% Rusinov, 40% Poljakov in na 1% Nemcev. Zemlje imajo v vzhodni Galiciji Rusini 48%, Poljaki 52%; davkov plačajo Rusini v vzhodni Galiciji 26%, Poljaki pa 7%. Vse te številke jasno kažejo, da ni mogoče reči: Vzhodna Galicija je rusinska; treba je vsaj reči, da je najmanj toliko polska kakor rusinska in da je torej ni mogoče kar tako dati Ukrajincem. To dejstvo je tudi vzrok, da se zadnje dni meja ukrajinske države zeli od Sana k Buzu. Poljsko časopisje pa piše danes v rusinskem vprašanju zelo pomirljivo in soserljivo ter priznava Rusinom v bodoči poljski državi vse pravice manjšin.

Se enkrat ponovim: Ukrajinskemu ljudstvu vse dobro! Samo naj nikdo ne misli, da ga bo najboljši osrečil stem, če njegov dialekt proti poljščini in rusščini forsira kot knjižni jezik.

Dr. Fr. I.

T. G. Masaryk.

»Neue Zür. Zeit.« prinaša iz pisma Čeha F. S. članek o predsedniku provizorične vlade Čehoslovakov Masaryku. Iz članka posemama to-le:

Kot učenjak na polju filozofije in sociologije je imel profesor Dr. Tomáš Garrigue Masaryk že dolgo pred vojno odlično ime. V avstro - ogrskem političnem miljeju so ga splošno visoko cenili kot temeljitega in dalekovidnega poznavalca notranjih, v glavnem pa zunanjih zadev donavske monarhije in Balkana. V inozemstvu je prišlo njegovo ime šele tekom vojne vsled njegovega političnega delovanja v široke kroge.

Nekaka tragika tiči v tem, kakor pri marsikaterem drugem prepričanem pacifistu, da je onučene Tolstega, prišel od tega, da je propovedoval vojno. Vse svoje življenje, danes se nahaja v svojem 68. letu, se je boril za boljšo Avstrijo, sedaj pa na koncu njegovega življenja ga smatrajo za glavarija, za dušo vse čehoslovaške akcije v inozemstvu. On ima tudi glavni delež na dosedanjih političnih in vojaških prihodnih čehoslovaškega gibanja za svobodo, kateremu se je posrečilo pod njegovim vodstvom po neizrečnih težkočah, otačenih tuhtam po predsednikih in starem napram avstrijski monarhiji takorekoč tradicionalnem priznanju, postaviti tri skupno skoro 200.000 mož broječe armade in doseči v političnem oziru znane izjave ententnih držav in Ameriki, s katerimi so bili Čehoslovaki priznani kot zavezniški narod in narodni svet v Parizu kot reprezentant bodoče čehoslovaške vlade.

V kulturnem in političnem delovanju Masaryka pred vojno se zrceli velik del notranjih bojev in zunanje politike Avstrije. Njegovo delovanje kot vseučilišni profesor in političar je bilo velikega pomena ne samo za razvoj čehoslovaškega naroda v boju za njegovo boljšo bodočnost, marveč tudi za jugoslovanske narode in tako vidimo med sedanjimi voditelji Jugoslovancev mnogo njegovih nekdanih učencev.

Masaryk je sin revnih staršev iz moravske Slovaške. Najprvo se je bil izučil za kovača, potem je prišel s podoro v Šole v Brno, potem na vseučilišče na Dunaju in v Lipskem, kjer je spoznal svojo ženo, Američanko. Leta 1869, star 29 let, je bil docent na dunajškem vseučilišču, tri leta pozneje profesor filozofije in sociologije na čehkem vseučilišču v Pragi. Spisal je več znamenitih filozofskih, socialnih in tudi političnih knjig in študij. Skoro vsa njegova dela so bila prevedena v tuje jezike. Masaryk je veljal že pred vojno za dobrega poznavalca Rusije in njegova knjiga v dveh zvezkih o Rusiji se je razširila zlasti v Nemčiji.

Ko je prišel Masaryk na česko vseučilišče, je česki narod zapustil pasivno politiko »staročeske« stranke in je iskal nove poti v boju proti avstriji, vladnemu sistemu in njegovemu »germanizatoričnemu« stremljenju. V tem težkem boju za jezik, posamezne šole, pravice do uradov kakor tudi proti gospodarskemu zanemarjanju českih dežel je iskal česki narod svojo oporo in argumente v svoji slavni preteklosti in spominih na narodne junake Husa, Chelcicega, Komenskega, Žižka. Od tod znani prejšnji historizem českega naroda, ki se je stopenjal do močnega nacionalizma, romantizma in včasih celo do praznega radikalizma. Masaryk je nastopil ravno v času, ko so vsi ti pojavi najbolj cveteli in ker je bil po svoji filozofiji določen za to, da išče

resnico, je začel najodločnejši boj proti vsem škodljivim izrastkom povsodi v privatnem in javnem življenju, v politiki in gospodarstvu. On je hotel, da vidi vsakdo razmere tako, kakršne so v resnici, realno, in na tem temelju njegova filozofija, njegova naznanja in tentence, ki so dobile ime realizem. V teh svojih principih je bil tako doleden, da je spravil včasih občirne kroge česke družbe proti sebi. Zasloded pa je pri tem edino idejo: česki narod, ki je bil zapleten skozi stoletja v boje s tako močnim sovražnikom, kakoršen je 70milijonski nemški narod, ki ga je mogel materialno uničiti, se ni mogel brez tuje pomoči braniti s materialnimi silami in brutalnimi nasilstvom. Njegovo najodločnejšo orožje je bilo treba iskati le v visokem, kulturnem, moralnem, umetniškem in političnem nivoju.

Ko je leta 1891 stobil v areno praktične politike, je pripadal prvotno z drjem Kramaršem in poznešim ministrom drjem Kaizlom takozvani mladočeski stranki, ki si je bila takrat zavojevala vodstvo. Kmalu pa je zapustil politično prakso, ker mu razmere v česki delegaciji niso uizale. Šele po sedmih letih se je zonet lotil praktičnega delovanja, ki je bila tudi formalno njegova stranka, takozvana realistična stranka ustanovljena. Njeni pristaši se rekrutirajo v glavnem iz inteligence. Stranka je imela velik vpliv v časopisih in je dosegla, da se je česko življenje znatno realiziralo in popolnoma demokratiziralo.

Masarykovo delovanje v inozemstvu za časa vojne je znano, saj je poročalo o njem dan na dan vse časopisje. Samo tako žilav in energičen mož, kakor je Masaryk, je mogel vztrajati, premagati velikanske težkoče in doseči stavljeni si cilji. Danes je česka država zaotoveljena in Masaryk je predsednik provizorične čehoslovaške vlade. zhpuzt.ozfihl oakkččdu ŠZRaZ

Tabor.

Skrbi verige bodo odstopile, odpadlo bo železje njih okorno.

Od daleč vgladaš zemljo zaželjeno; povrnena veselja je zamuda, in plačani so poti, polni truda, srce otrpne ti razveseljen.

Prešeren.

Ob glavi glava, v dušah misel ena — to vojska silna je Matijaža kralja! V udarcu enem srca so vznesena, noči se dolge trga mrzla halja, za goro plameni naš mladi dan! Roké se dvigalo k priseki sveti: Živeti, ne trpeti le in mreti — naš svet rodi se, z vihiro razmaján!

Sokol:

Ponosno dvigam Sokol prapor svoj: Sém k meni, bratje vsi, ki vere ene hitite na osvobojenja boj, da vstane solnce dobe zaželjene, ko stara pravda pribori si zmago, en duh prešine domovino drago, rod naš slovenski prejme sveti krst junaštva, bratstva iz sokolskih vrst!

Sokolica:

In, sestre ve, na dan, na beli dan! Z menoj naprej — in v mislih domovina!

Nevgasno ogenj v dušah je zažgan; vse, kar pogled objame, naša je svojina!

Zavest je v prsih, da smo line cvet; če je doslej jo bratov kri gojila, v mogočnosti jo pesem bo slavila, ki nam zvenela bo v naš dan otet!

Kmet:

Aj jaz rahljaj bom zemljico domačo, nič več ne bo pojil je vir solzá! Za dan vstajanja zmesim vam pogačo kar gozd in njiva da, naj nam velja! In moje trte sladka tekočina zapali iskre naj na dnu srca: Živi naj zemlja naša troedina — ne le grobov, naj nam življenje da!

Delavec:

Poglejte te roké, teh mišic moč! Komu naj bodo danes posvečene? Za nami je trpljenja bol in noč, pred nami pa so steze razsvetljene. Kruh raste iz pravice in dolžnosti, in delo rok gradi bodoči stan; vsem bo prostora in svobode dosti, nihče ne bo več v robstvo zakovan!

Meščan:

In naša mesta so prosvete hrami: Ljubljana, Trst, Celovec, Zagreb, Celje; v Gorici se življenje novq dramí — v vsó Jugoslavijo hiti veselje! Vse, kar imamo, sami smo si dali, na svojih tleh med svojimi smo zdaj! Zavesti svojji zibel smo stesali, in ta zavest nam daje moč, sijaj!

Rudar:

Pod zemljo so zakladi zakopani, na dan jih dviga moja trudna dlan, a z njimi tujec si bogastvo hrani, za borni kruh sem njemu jaz tlačan. Odslej pa bodi, kamor roka seže, vse naše, saj je naše zemlje dar in plod!

S to zemljo moje delo mene veže, in moj gospod je le naš skupni rod!

Železničar:

Jaz vežem mesta in vasi, z menoj hiti ponosno sporočilo: da ob trpljenja zadnji smo postaji, rešenja dan žari slovenski raj! Izza domačih mej v široki svet z menoj hiti ponovno sporočilo: V brezpravnost rod — junak je bil zaklet, a dvignil se je sam z mogočno silo!

Uradnik:

Zákumu dajém veljavo, branim vdove, čuvam čas; to samo veljaj za pravo, kar vesti je, uma lasti!

Narod se ne ponižuje, v kot potiskan in teptan, sam odloča, gospoduje, na vsa mesta je pozvan!

Mornar:

Bela jadra so razpeta — pot drži na vse strani, vsa cvete nam zemlja sveta, vanjo tuji svet strmi... Morje, morje, naše morje, ščit si nam in vir moči, in razmika se obzorje — prapor naš moj brod krasí!

Oče:

Dviga se ponosno duša — prišla je Velika noč, glas mogočni dom nasluša, vse tešeč in dvigajoč: Deča moja — sreča moja, moj ponos in moja slast, misli, dela brez pokolja za domovja rast in čast!

Mati:

Srca mehko bala sem iim v dar, ki so iz moje se krvi rodili, zato je plemenita vsaka stvar, saj smo s trpljenjem svojim jo krstili. Ljubezen do rodu sem vsem vcepila, ljubezen to sem dala iim na pot, in ne voleni je nobena sila, naj proti nam bo ves človeški rod!

Mogočen glas iz globočine!

Mrliči v grobih spimo mi, a sladkega pokolja ni! Izpili čašo smo trpljenja, v poročilu vašega rešenja moč žrtvovali smo in kri — a našega pokolja ni! — Umrlí smo, a še živimo, ker vrecel našezra življenja usahnil in umrlí še ni — srce nam še naprej živi!... In sruči prei ne bo pokolja, dokler ne dvigne se iz boja dom noveličan in krasan, z močjo in slavo ves obdan! O, bratje, sestre, činite nas! Maščúite nas, maščúite nas! Naj sloza druží vas in veže, naj roka v roko bratsko seže, ljubezen snajaj vas do konca dni — naj vekomaj naš rod živi!

Zbor mladine:

Na mesta njih, ki so živeli, za nas čutili in trpeli in pa umrli so za nas, zdaj kliče nas usodni čas! Vsi zdaj hitimo, da bo delo, od njih začeto, nam uspelo! Rod z zvestim delom naš cvetan pričara v dom svohode dan! Po žilah nolte vroča kri, in v vedri glavi misli zdrave — tako iz duše nam kinci ukaz: Naprej, zastava Slave! —

In v duši vsaki samo misel ena: dospela doba je Matijaža kralja! In v bolečinah volja je rojena, pretreana noči je mrzla halja, v plamenih src se je užgal naš dan! Roké se sklepaó k zavezí sveti: Ne umreti le, vsi hočemo živeti — pogled je vsak v daljave naravan! —

Voine vesti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. oktobra. (Koresp. urad.) Italijansko bojišče: Ob trolski fronti je maotno bojevanje. Med Brento in Piavo so sveže sovražne sile s premočjo napadle goro Asolone in goro Pertica. Naše ondi z brezprimernim junaštvom in v vojaško zvestobo boreče se čete so uničile vse nasprotnikove napore. V beneški ravnini so Anglézi in Italijani nadalje napadali. Posrečilo se jim je, ko so zastavili vse bojne pomočke, severno in južno od Montella bistveno razširili svoje vdorišče. Da se z dejanjem potrdi naš ponovno izražen sklep, da naj se skleneta borbo narodov zaključujoče premirje in mir, bodo naše na italijanskih tleh bojujoče se čete zapustile zasedeno ozemlje. — Južno vzhodno bojišče: Vzhodno krilo naših bojnih sil v Srbiji je že izvršilo prehod na donavski severni breg. Umikanje k Savi in Drini se vrši nadalje po načrtu. Sovražnik nikler ne išči za nami. Poslednje stráže naših albanskih bojnih sil se odbitile le posamezne četaške napade. — Šef generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 30. oktobra. (Koresp. urad.) Zapadno bojišče: Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta, v Lysin nžini, med Lyso in Escautu, pri Famarsu ter pri Engle - Fontaini smo zavrnili ljute nasprotnikove delne napade. Angielski ogenj na Tournayska predmestja in na selišča v Escautini nižini je zopet zahteval izdatne žrtve med civilnim prebivalstvom. — Vojna skupina nemškega prestolonaslednika, Ob Olsekem pretoku so se zarana zjutraj izjalovili ljuti sovražnikovi napadi. Po močnem topovskem boju je Francoz, zastavljajoč mnogostevilne oklopne vozove, zopet napadal med Nizy le Contom in Aisno. Čete generalov von Eberhard in von Waldow, ki so se bile odklovale v težkih bojih zadnjih dni, so tudi včeraj izvojevale v obrambi popoln uspeh. Docela so odbile sovražnika na 18 km široki napadalni fronti. V bojih ob severnem robu Malega St. Quentin (St. Quentin le Petit) se je odkloval branilski polk talosne stráže št. 8, vzhodno od Bannogna zapadno - vestfalski pešpolk št. 53 in na Aisneških višinah meklenburški filitirski polk št. 90. Deli postojank severo - zapadno od Herpyja so začasno prešli v nasprotnikovo oblast, pa smo jih v protinapadu zopet vzeli. V večernih urah se na severnem opetovano loti v lutih delnih napadih ki pa so se povsodi izjalovili pred našimi črtami. Francoz je imel včeraj težke izgube. Razdeljenih voziakov oklopnih voz. Ob obeh straneh Vouziersa ter vzhodno od Aisne od časa do časa artiljerijski boj. Sestrelli smo včeraj sovražnih letal in 6 privezljivih balonov. Poročnik Dörr je doseljal svojo 31. in 34. poročnik Frommherz svojo 30. poročnik Naeher svojo 25. zmaro v zraku. — Šef generalnega štaba armade na bojišču.

Z beneške fronte. Po Ljubljani in po Gorici se govori, da so se fantje našega gorskega strelskega polka št. 2 v Coudropu na Beneškem spopadli z ogrskimi vojaki. Streljali se je z obeh strani s strojnimi. Baje so se bili naši fantje uprli in ustrelili nekega generala. — V Gorico dohajajo civilni begunci iz ožjega vojnega ozemlja na Beneškem v strahu, da se Italijanom in njihovim zaveznikom posreči naše čete potisniti še bolj nazaj.

Belgrad v srbskih rokah.

Današnje avstrijsko poročilo pravi, da so avstrijske čete zapustile Srbijo ter se umaknile čez Donavo in da je izpraznjen ostalega dela Srbije že v teku 27. t. m. so bili v Belgradu ustavljeni vsi časopisi, ki jih je izdajala Avstrija in Ogrska med vojno v srbskem glavnem mestu. Belgrad torej očitno oficijelno ni več v avstro-ogrskih rokah.

Konec podmorske vojne.

Pariz, 29. oktobra. (Kor. urad.) Poročevalce »Times« v Londonu brzojavila da je podmorska vojna pred štirimi dnevi faktično prenehala. V ustavljenju sovražnosti se vidi učinek najnovejšega povelja s strani nemške admiralište, ki ga je naznanila nota predsednika Wilsona. Poročila o delovanju podmorskih čolnov pravijo da vlada na morjih popoln mir. Že 48 ur ni bil naznanjen nikak napad.

Nemški cesar se v kratkem odpove.

Praga, 30. oktobra. Prihajalo vesti iz berlinskih poslanških krogov, da se nemški cesar v kratkem odpove prestolu.

Mirovni kongres v Bruslju.

Monakovo, 29. oktobra. Listi poročajo, da se bo vršil mirovni kongres v Bruslju.

Mirovni pogojl entente.

Bern, 29. oktobra. »Times« prinašajo dopis, ki zahteva, da mora Nemčija v znak svolega poraza pripustiti, da vkrakata izbran oddelek ententnih čet v Berlin, kakor so vkrakali leta 1871. Nemci v Pariz.

Ofenziva romunske armade.

Dunaj, 30. oktobra. Došla so poročila, da je romunska armada pričela ofenzivo. 80.000 mož je udrló v Dobružo. Na meji pri Turn-Severinu se je razvnela velika artiljerijska bitka. V bitko so posegli tudi donavski monitorji.

Italija in Jugoslavija.

S prozornim namenom — ki ga v privatnih pomenkih z navno frivolnostjo priznavajo — trosijo razni odgovorni in neodgovorni nemški politiki v svet »razburljivo« novice. Tako je graška »Montags Ztg.« prinesla privatni (!) telegram (nastal je menda v uredniškem krožku v kleti »štajerske šparkase«?) da je iz popolnoma zaneslivera vira, da je dr. Trumbić v imenu Hrvatov oddal Italijanom Trst, Istro, Dalmacijo in bogvedi kaj še vse. Sem spodajo tudi razna poročila o »londonskem paktu«. — Što se babi hitilo, to se babi snilo! Ti ljudje bi radi zatrosili nezaupanje med Slovence in Hrvate in ustvarili nezaupanje do naših narodnih voditeljev, da bi potem lahko v kalnem ribarilu. Ne vedo ali nočejo vedeti, da so zahteve Italijanov v londonskem paktu nastale v času, ko je Italija mislila, da bo po vojni še vedno njen sosed njena tradicionalna sovražnica, nekdanja Avstrija. Tako ni nobeno čudo, da si je skušala svoje politične meje kolikor mogoče dobro zavovarati. Odkar te potrebe ni več in odkar je naš Narodni Svet priznal tuje-rodnim manjšinam na našem ozemlju svobodno življenje, so dani vsi pogoji, da se uredi razmerje med Italijo in Jugoslavijo tako, da — Nemcem ne bo prav. Mi vse to dobro vemo, zaupamo našim narodnim voditeljem in se takim bedastim poskusom raznih političnih mikrocefalov samo smiemeo.

Slovenski dopustniki

ki bivajo v Ljubljani, se morajo zglasiti danes do 6. ure zvečer in pozneje vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 6. na narodnem vojaškem štacij. poveljništvu in Ljubljani.

Za dopustnike.

Narodno štacijsko poveljstvo v Ljubljani ukazuje vsem dopustnikom, da se čim prej zglase na štacijskem poveljstvu in svrho njih pridelitve narodni vojski. — Narodno štacijsko poveljstvo v Ljubljani prevzema poveljstvo nad italijanskimi vjetniki v svojem okolišju in je zasedlo vse vojaške živilske zaloge.

Vojaško transportno vodstvo.

Vojaško transportno vodstvo v Ljubljani je prevzel Čeh Fiala.

Politične vesti.

— Avstrijska vlada se še ni spameovala. Glede imenovanja od Narodnega Sveta predlaganih glavarjev se vlada še ni odločila ter se še vedno protivi. Vlada se izgovarja, češ da mora ostati do povratka dr. Korošca iz Svíce vse pri starem. Stavljene je vladi 24urni rok. — Iz Gradca, v soboto 26. t. m. se je vršil ob številni udeležbi tretji graški Volkstag. Zborovanje je otvoril župan Fizia, poudarjajoč, da ga veseli, da more javno dati izraza davni želji nemškega naroda v Avstriji po združitvi z nemškimi brati v rajhu. Podžupan dr. Gargitter je v dolgem govoru našteval napake nemške politike v zadnjih letih in zlasti med vojno, ki je v za-

upanju na zmagovalni mir zamudila priložnost, se spoznameti s sosednimi narodi in je s tem spravila nemštvo v naši državi na rob propada. Zdej je treba rešiti, kar se da, in ustanoviti popolnoma samostojno nemško Ostmako. Govornik se je izrazil proti zvezni državi in za najtesnejšo zvezo z Nemčijo. Vlada oblika in dinastično vprašanje se mora rešiti pozneje. Z veliko vehemenco in ob splošnem odobravanju je govoril župnik dr. Gimpel. Izvajal je, da vojne ni izgubila Nemčija, marveč Avstrija in zlasti Ogrska in da je cesar Viljem vodil nemški narod do največjega sijaja. Avtrijski Nemci so se do sedaj zavzemali za Avstrijo samo radi tega, ker so bili mnenja, da s tem najbolje koristijo Nemčiji. (Ali je bilo potem upravičeno, proglašati Slovence za veleizdajalce?) Ker je država v razsulu, se morajo strniti nemške vrste v enotno državo, ki pa na noben način ne sme prevzeti dedščine po razpadli Avstriji: njene dinastije, birokracije, generalov, bank in dolgov. Veleposredstva naj se razdele. Ves nemški narod mora združeni ostati z nemskim narodnim svetom, potem je združitve z Nemčijo zagotovljena. Jugoslovanski Narodni svet je sicer državam v zaledju zagotovil trgovskoprometni dohod k Jadran. morju, a na to se ni zanesti, kajti Slovani se nikoli niso držali svojih obljub. Tretji govornik Dunajčan Gattermayer je govoril o oduštvu in vojnih dobičkih židovskih central, velikih bank, Skodovih tovarnih in je zahteval, da se naj vojni dobički zasežejo, vojne dobičkarje pa se naj kot hudodelce postavi pred sodišče. Končno je bil sprejet sklep: V spoznanju, da je vojna politično in diplomatično izgubljena, se z ozirom na ljudsko bedo in željo po miru stavijo sledeče zahteve: 1. Nemška Ostmarka mora biti prosta in neodvisna. Na znanje vzame ustanovitev proste in neodvisne česko-slovaške in jugoslovanske narodne države. 2. Avstrijsko vprašanje se ne sme rešiti na ta način, da bi nemške dežele prevzele dedščino po stari Avstriji. 3. Ne odobrava se izjava dr. Steinwenderja, da bi bili za monarhično državno obliko. Na podlagi enake voljne pravice vseh mož in žen, tudi vojakov na bojišču, izvoljena narodna skupščina naj izbere bodočo državno obliko. O vseh važnih vprašanjih naj načelno odloči ljudsko glasovanje. 4. Ta narodna skupščina naj odloči tudi o priključitvi k nemški državi in o razmerju napram drugim narodnim državam. 5. Sedaj obstoječi narodni svet se poziva, naj prevzame vlado v nemških deželah in vpostavi nemško ministrstvo, ki naj začne mirovna pogajanja in varuje narodno, gospodarsko in finančno blaginjo napram drugim narodnostim. 6. Zagotovi se naj ljudska prehrana. 7. Centrale in denarni zavodi se naj spremenijo v splošno koristne nemške dobrodelne zavode. 8. Pri mirovnih pogajanjih se ne pustimo zastopati po avstrijskih, in še manj po ogrskih, ampak samo po nemških ostmarskih pooblaščenih.

— Posojilo za Čehoslovake. Iz Pariza, 29. oktobra. Ravnatelj Živnostenske banke Preis se mudi v Parizu, kjer se pogaja za posojilo za Čehoslovaško državo.

— Česko-slovaški tiskovni urad. Iz Prage: Namesto korespondenčnega urada se je ustanovil česko-slovaški tiskovni urad.

— Slovaški voditelj Šrobar v Pragi. Iz Prage poročajo, da je dospel tja slovaški voditelj Šrobar, ki je bil na Ogrskem interniran, pa se mu je posrečilo zbežati.

— Dr. Beneš v Zenevi. Z Dunaja poročajo, da je dospel član česko-slovaške vlade dr. Beneš v Zenevo na razgovor z dr. Kramaršem.

— Moravski namestnik pobegnil. Iz Brna, 30. oktobra. Moravski namestnik baron Heindl je pobegnil. Namestništvo je prevzel Narodni odbor.

— Imenovanja post festum. »Wiener Ztg.« poročuje post festum celo vrsto imenovanj za okrožno sodišče v Trutnovu. Menda na Dunaju v justičnem ministrstvu še ne vedo, da je Trutnov za nje v inozemstvu.

— Program Lammaschove vlade. Ministrski predsednik Lammasch je razvil v konferenci načelnikov strank 30. t. m. svoj program, ki ga hoče podati poslanski zbornici. Najprvo je omenil, da je bila Nemčija doslej obveščena o vsakem koraku, torej zavrača očitek glede prelomljene zvestobe. Minister je svaril pred tem, da bi čete svojevolično zapustile fronto. Vlada čuti demokratično, zato je zastopnik domobranskega ministrstva civilna oseba. Vlada stoji na stališču samoodločbe vseh narodov, ki jo povsem priznava. V prehodni dobi se hoče prilagoditi željam narodov. Smatra se za posredovalko bodočih držav. Omenja razne skupnosti, kakor dosedanja skupna bremena, plače in pokojnine, preskrba invalidov, odškodnine itd. Glede teh bremen bodo nove države naslednice dosedanje skupne države. Končno je obljubil obsežno amnestijo in želel bodočim državam bogat, močan in spravljiv razvoj.

— Dr. Fritz Adler na svobodi. Dunaj, 30. oktobra. Danes dopoldne je bil iz kaznišnice v Steinu izpuščen na svobodo dr. Fritz Adler, ki je bil ustrelil grofa Stürgkha. Množica njegovih pristašev ga je v triumfu spremila na Dunaj.

— Avstro - ogrski poslanik v Berlinu došel na Dunaj. Z Dunaja, 30. oktobra: Avstro-ogrski poslanik v Berlinu princ Hohenlohe je došel na Dunaj.

— Ustava za nemško Avstrijo. Z Dunaja, 30. oktobra. Na nemško-avstrijskem narodnem zboru je poročal poslanec Renner o ustavnem načrtu za nemško Avstrijo in predlagal, da naj se po sprejetju takoj izvoli izvrševalni odbor. Freisler je poročal o izvršenem konstituiranju severne Moravske in severne Slezijske kot samostojne nemško-avstrijske države.

svojim članom in vsem tovarišem. Na prošnjo našega društva je Narodni Svet v Ljubljani večeraj odredil, da bodi od slej poslovnih in učnih jezik na vseh naših srednjih šolah slovenski. — A mi moramo še več nučnih sprememb predložiti našemu Narodnemu Svetu. V najbližnjem času — tedni nas ločijo — stopimo kot država v stik z velikim svetom. Znanje modernih jezikov je zdaj prečta potreba. Posebno Slovence. In v tem oziru ne smemo niti enega dne zamuditi. Zato se društvo tem potem obrata do vsakega posameznega tovariša z vprašanjem: Kaj bi se v našem srednjem šolstvu moralo takoj (v teku novembra že) opustiti in kaj takoj uvesti? Posebe tu mislimo glede pouka v slovenski, srbohrvaški, potem v francoski, italijanski, angleški in nemški; kaj bodi obvezno in kaj ne? Kako naj se takoj preuredi pouk v zgodovini? Katere šole (ljudske, srednje, učiteljske, trgovske...) in kje bi se morale takoj ustanoviti. En tovariš, prof. Iv. Veseniak, je v ponedeljek v Mestnem domu že razvil svoje nasvete. Odgovora prosimo najkasneje v 8 dneh na društveni odbor. Potem takoj skličemo sestanke, da sklenemo tozadevne predloge za Narodni Svet. Korakajmo v prvi vrsti! — Odbor.

— »Slovenska žena«. Uredništvo »Slovenske žene« nam piše: Izdajanje našega lista se je v resnici zelo zakasnelo. Vzrok temu so bile pač nenormalne razmere. Uredništvo je moralo večkrat izločiti že napisane članke, ki so v par dneh izgubili svojo aktualnost. Veliko dela je dala pa tudi organizacija. Zdal je pa prva številka redakcijsko gotova in bo izšla v najkrajšem času. Opozarjam prav posebno na glavno povest »Bratrance«, ki jo piše Rado Murnik, nadalje na zelo aktualen članek »Žena in obstoječi zakonik« izpod peresa dr. Roberta Kermačnerja, čegar članki v »Slov. Narodu« so v zadnjem času vzbudili splošno pozornost, in pa na razpravo o »Naši narodni nošci«, ki jo je napisal najboljši poznavalec te stroke. Pa tudi naše pisateljice bodo zastopane v prvi številki. Med drugimi je napisala Manica Komarova zelo zanimivo povest. — Uredništvo in upravnštvo »Slovenske žene«, Ljubljana VII.

— Slovenska zastava na Elizabetni bolnici. K tej notici smo dobili pojasnilo, da je slovenska zastava visela ves čas na bolnici in da je bila odstranjena samo za nekaj minut, ko je pritril neki deček na drog cvetje in zelenje.

— Čevljiarska zadruga v Ljubljani in okolici vabi gg. gg. člane na sestanku, kateri se vrši v nedeljo 3. novembra 1918, točno ob 2. uri popoldne pri g. Mraku, Rimska cesta št. 4. Prosi se obilne udeležbe.

— Čevljiarska zadruga za ljubljansko okolico vabi svoje člane na izvanredni občni zbor, kateri se vrši v nedeljo, dne 3. novembra ob 10. uri popoldne v gostilni pri Vodniku v Spodnji Šiški. — Načelnik.

Umrlj so: V Ljubljani g. Ferdinand Omeje, deželni računski svetnik v pokouju in Leon Prežlji, sin davčnega upravitelja. — V Velikih Laščah Jakob Serpan, posestnik, gostilničar in pekovski mojster. — V Hudajužni Fran Kemperle, narednik in vojni - poštni manipulant v Trientu. — V Železnikih ga. Franja Benedikt roj. Demšar. — V Enusu g. Viljem Jerančič, posestnik in gostilničar na Osojah. — V Cerinjanu Rudolf Zebal. — V Vinavi g. Josip Dekleva, trgovec in posestnik iz Gorice. — Na Lescah župnik Ivan Lovšin. — V Št. Rupertu ga. Josipina Kostelec. — V Zidanem mostu dr. ing. Sigfried Habianitsch. — Pri Sv. Marijeti nižje Ptuj ga. Ana Čeh roj. Mešek, učiteljeva soproga.

Umrlja je Ana Tavčar, vdova akad. slikarja. Bila je dobra slovenska mati, ki je svoje otroke vzgojila v strogi narodnem duhu in v vnete delavce za našo stvar. N. v. m. p.

Umrlja je v Ljubljani gđ. Ana Vranina. Pogreb bo jutri ob 5. uri iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu.

Ivan Razboršek. Ko se je po bliskovito raznesla pretužna vest, da je g. Ivan Razboršek, posestnik in trgovec v Smartnem pri Litiji, dne 17. t. m. za vedno ostavil ta svet, ker mu je morilka »španska« pretrgala nit življenja, se jaz podpisani, ker sem prepoznal dobil obvestilo v tej katastrofi, ter se nisem mogel njegovega poizvedeti, ki se je vršil dne 19. t. m. osebo udeležiti, čutim poklicanega kot podpredsednik pevskega društva »Zvon« v Smartnem pri Litiji, nekdanjemu predsedniku in častnemu članu tega društva, ter kot njegov iskren prijatelj, posvetiti naslednje vrstice v tem listu, kot skromen spomenik. Gospod pokojnik Ivan Razboršek se je rodil baše leta 1863. v Št. Jurju ob južni železnici na Stajerskem. Še kot mladenič prišel je v Smartno pri Litiji ter stopil kot učenec v veletrgovino g. Ivana Wakoniza, nakar mu je njegov šef izročil še kot učencu celo njegovo veletrgovino v popolno oskrbo, ker ga

je dobro poznal in cenil njegove vrline, ter smatral za marljivega, sposobnega in vestnega trgovca. — Kakor pa je bil g. pokojnik s tem povišanjem ves srečen, je doživel baš v tej trgovini nesrečo. Leta 1887. je ravno na Sv. Rešnja Telesa dan v Smartnem izbruhnil požar in ker se je ogenj že pri sosedni hiši pokazal, dal je po svojih ludeh, zaboč smodnika prenesti iz skladišča v prodajalno, a med potjo po stopnicah je nosilec izpodletel, zaboč padel na tla, se je smodnik vžgal in povzročil vsled množice velikanski grom, tako da se je med drugimi tudi g. pokojnik ponesrečil, ter dolgo ležal bolan in dolgo visel med življenjem in smrtjo, predno je končno ozdravel, ali znak po tem požaru mu je ostal do smrti. Pozneje je odprl v Smartnem samostojno trgovino z mešanim blagom, si pridal domače ime »pri Johanu« ter zaslovel daleč na okrog od izvrstnih trgovcev. Ako si prišel v njegovo prodajalno, je bila ta zmirno napolnjena in kako je znal ljudi vabiti, na primer: Dober dan mameca, kaj bo dobrega, kaj bo lenega, ali bi radi: žefrana, cimeta, popra, gvirca, soli, kaše, tešprejna, cukra, kofeta, cikorie, moka, špeha, masla itd. ali znabiti, kakšno ruto za na glavo, ali kakšen fertažek ali kontenine za ošpeteli, ali kamprika za jopco, ali kakšne hlačke baržunaste z žido prešepane za vašega sinka. Tako in enako je ljudi vabil v trgovino in jaz sem sam bliščal, ko so se dve ženski pozovarile: »Nežka, kje si pa kupila tako lepo ruto za na glavo, ki izgleda, kakor bi bila židana in koliko stane. Micka ali ne veš, da imajo pri »Johanu« najboljšo blago, ter ruto stane samo 10 g r o s o v; imam pa doma še lepšo židano in stane samo 2 zld. in taka stane danes 500 K. Iz tega jasno sledi, kako marljiv in izurjen je bil g. pokojnik kot trgovec. Nadalje je kupil v Smartnem hišo se oženil in trgovino razširil. Pa dovolj tega. Predragi Ivan! Za Teboj žaluje danes v prvi vrsti Tvoja soproga in luhi otroci, katerim si postavil samostojen dom ter jim zasiurjal boljšo bodočnost, kakor si jo Ti sam imel: da še več, za Teboj žaluje danes cela Šmarska fara in zakaj, ni to vprašanje odgovornih jaz, da si bil Ti predragi Ivan eden prvih, ki si večjo svoto denarja podaril za zgradbo nove cerkve v Smartnem, katera cerkev je v ponos in čast ne samo vasi Smartno, ampak celi Šmarski fari in ena največjih na deželi na celem Kranjskem. Da še več, za Teboj žaluje danes vsa narodna društva in zlasti pevsko društvo »Zvon«, kateremu, kakor že preje omenjeno, si bil dolgo vrsto let kot predsednik. Koliko si se žrtvoval za društvo, to vem najbolje jaz in vsak, kateri Te je bližje poznal. Res glejte in strmite, g. pokojnik se je toliko potegoval za društvo, da je prišel celo na zatožno klopo pred porotnike, a porotno sodišče ga je na podlagi izpovedi prič in na podlagi izpovedbe porotnikov nekrivim spoznalo obtoženo in popolnoma opustilo ter postavilo na proste noge. Pri razpravi bil sem tudi jaz navzoč in po razglasitvi sodbe med drugim zaklical: »Slava, živjo Razboršek, ter mu v znak slave segel v roke; predsednik porotnega sodišča pa je zavpil: »Tih, tukaj ni nobeno gledališče. A ta sodna preiskava je gosp. pokojnika tako potrla, — akoravno smo vsi vedeli že vnaprej, da bo oprostjen — da je zbolel in od tega časa se ni več čutil popolnoma zdravega in je zmirno po malem bolehal. In ko se je pri občnem zboru pevskega društva »Zvon« zaradi bolehnosti odpovedal predsedništvu, ga je isto za njegove zasluge napravil društvo, izvolilo častnim članom in mu podelilo častno diploma. Zlasti pa je bil gospod pokojnik kot človek, zlata duša, ter je rad pomagal svojemu bližnjemu; zlasti pa je bil vsem društvom posebno naklonjen, ter zvesti podporni član. Izvanredno pa je gorel in živel za pevsko društvo »Zvon« in sicer zaradi tega, ker se je držal izreka, ki se glasi: »Rad ostani kjer poi, hudočim pesmi nimajo! In, kaj naj Ti poredem jaz, predragi Ivan, in vsi tisti, ki so Te dobro poznali, smo predobro vedeli, da Te ta svet ne bo mogel nikdar zadosti ponlačati za Tvoje zasluge, a prepričan bodi, da Ti bo sedaj stoterno poplačal Tvoje zasluge.« Nebeški car, ki kraljuje nad zvezdami, Ti si nas sicer osebno zamislil, Tvoje slavno ime bo de zlatimi črkami zapisano ostalo v knjigi društvenega življenja pevskega društva »Zvon« v Smartnem pri Litiji. Lahko bi še živel 20 do 30 let in zakaj nisi, na to vprašanje odgovarjam jaz, da se je vsega močnemu dopadlo, da Te je poklical k sebi v boljšo bodočnost, ker si se dovolj trudil in oral ledino tega sveta, da Te poplača za Tvoje zasluge. Z Bogom, z Bogom predragi Ivan, na svidenje v slavi nebeški nad zvezdami. Bog Ti daj večni mir in pokoj in večna luč naj Ti sveti na veke. — Srečko Rus. c. kr. sodni oficial.

la do Triglavca. — »Jadransko morje«. — »Marsellaise«. — »Slovenec, Srb, Hrvat«. — Prosim, da se za te pesmi pripravijo. — Celjsko pevsko društvo.

V Kozjem je umrl Josip Vrkljan, učenec III. razreda krške meščanske šole, sin tukajšnjega posestnika in peka Ivana Vrkljana. Radi »španske« so v Krškem zaprli šole. Rajni Josip se je vozec proti domu prehladil in 22. t. m. umrl.

Iz Ptuj. Letos spomladi je prišla neka revizijska komisija revidirat zaloge zrnja k prevžitkarju Antonu Ogrincu v Snodnih Haidini, ki vodi gospodarstvo, ker je moral sin k vojakom Ker niso hoteli žita stehatiti, kakor je Ogrinc zahteval, je imenoval Ogrinc revizijsko komisijo roparje na kar mu je orožnik napovedal aretacijo in ga je hotel ukleniti. On pa se je branil doktor ga ni orožnik na tleh ležečega vklebil. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru se je moral Ogrinc zagovarjati zaradi hudodelstva javnega nasilstva, ker se ni pustil z leno vklebiti, dasiravno za to ni bilo nikakega pravega razloga. Objaven je bil na 3 mesece težke ječe, višje deželno sodišče v Gradcu pa mu je kazen zvišalo na 6 mesecev težke ječe utemeljujoč s tem, da je z vsro strogostjo treba zatreti upornost, ki se je baie v raznih krajih na Spodnjem Stajerskem pojavila proti revizijscijam. Tako se bo po modrosti graškega višje dež. sodišča moral ta stari prevžitkar pokoriti za upornost drugih! A ta slučaj nam zopet pričča, s kako poslednostjo višje deželno sodišče v Gradcu že od začetka vojne meša pravosodstvo s politiko, kadar more udariti slovenskega kmeta. Zato je že skrajni čas, da se tudi v pravosodstvu kar hitreje izvede naše reslo: Proč od Gradca! Slovence naj sodijo samo slovenski sodniki, do nemških nimamo zapužanja.

Ukraden je bil v terek popoldne okoli 12.—3. ure dežni plašč, krilo in ženska sukinja v neki hiši na Starem trgu Sv. Svi. se pred nakupom Kdor bi kaj izvedel o tem ukradenem blagu, naj sporoči našemu upravnštvu.

Dotični gospod, ki je na manifesta-cijskem večeru v unionski dvorani našel zlato zapustno uro in to javil Sokolu reditelju, nato pa odšel, naj blagovoli uro proti nakradi oddati v upravnštvu »Slov. Naroda«.

Mati z dvema malima otrokoma je od 14. novembra brez strelce in je življenje vseh treh ogroženo, če jim narodna usmiljenost ne preskrbi primerne sobe s štediščem ali s posebnim kuhinjo. Pojasnitve v pisarni najemnega urada v Sodni ulici ali pri sodišču soba št. 52.

Dotična dva gospoda, ki sta v nedeljo odšla iz hotela Bellevue, ne da bi svoj dolg poravnala, se pozivilata, da storita to do petka. Osebi sta znani.

Ročna torbica črna, nekaj denarja v njej in več drugih reči, se je izgubila v ponedeljek ob 5. ure popoldne dalje od magistrata do Sv. Petra v tramvaju ali mogoče po poti do Prisoinne ulice št. 5. Kdor je našel torbico, naj jo odda proti nagradi v omenjeni ulici.

Izgubila se je večeraj riava denarnica s srednjo vsoto denarja, na potu z Dola v Ljubljano. Najditelja se naprošča, da denar oddrži, le denarnico z zdravili naj vrne na naslov: Jurčičev trg 31.

Izgubila se je denarnica od Prešernove ulice do Mestnega trga. Kdor jo je našel, naj jo odda na naslov v denarnici, ali pa v upravnštvu »Slov. Naroda« proti dobri nagradi.

Velika Williama Shakespeara »Hamlet«. Veliko in težko psihološko vlogo Hamleta igra g. Hinko Nučič, ki je v tej vlogi žet v Zagrebu velik uspeh. Ofelijo igra gđ. Ljuba Marianović - Markova, kralji - danski bo g. Valo Bratina, kraljica danska ga. Berta Bukčková. Vloga polonija, prvega komornika je poverjena g. Josipu Pohyetu. Laerta, njegovega sina, Rado Zelezniku. Horacija, Hamletovega prijatelja, Boleslavu Pečku. Prvega grobarja igra g. Vladimir Marek, drugega grobarja ga g. Pavel Rasberger. Osrick g. Josip Daneš, prvega izralca g. Anton Danilo, drugega izralca g. Viktor Leljak, prvo igralko za gđ. Ana Garvasova, Duh Hamletovega očeta bo g. Gustav Striša. Vlogo Rozenkranca dvornika ima g. Pavel Ločnik, dvornika Gildensterna g. Pavel Rasberger, plemiča g. Viktor Leljak, Marcela g. Pavel Debevec, Bernarda g. Josip Drenovec. Predstava prične izjemoma ob 7. uri zvečer, na kar se slavno občinstvo opozarja. — V soboto, dne 2. t. m. zvečer se ponovi Hamlet »A« abonement Pripoinia se, da igra g. Nučič Hamletovo vlogo v hrvatskem jeziku, dasi jo je že študiral v slovenskem prevodu. Ker pa je moral minoli teden prevzeti za obteleza tovariša veliko vlogo Jacka v »Oblezi« vlogi tetič ter se je moral zaradi nevelosti dveh glavnih igralok premočepertoar, oziroma so se morale vršiti skušnje z drugimi člani, da so se snloh mogle vršiti repize »Divjega lovca« ter je imel g. nadrežiser Nučič večeraj dve predstavi, za kateri je imel mnogo dela, zlasti za živo sliko, ki jo je režiral, mu nikakor ni več mogoče naučiti se ogromne Hamletove vloge v slovenski. Da se torej snloh omogoči predstava »Hamlet« ne le polovično nastudirana, mora nastopiti kot Hamlet s hrvatskim besedilom.

Ukraden je bil v terek popoldne okoli 12.—3. ure dežni plašč, krilo in ženska sukinja v neki hiši na Starem trgu Sv. Svi. se pred nakupom Kdor bi kaj izvedel o tem ukradenem blagu, naj sporoči našemu upravnštvu.

Dotični gospod, ki je na manifesta-cijskem večeru v unionski dvorani našel zlato zapustno uro in to javil Sokolu reditelju, nato pa odšel, naj blagovoli uro proti nakradi oddati v upravnštvu »Slov. Naroda«.

Mati z dvema malima otrokoma je od 14. novembra brez strelce in je življenje vseh treh ogroženo, če jim narodna usmiljenost ne preskrbi primerne sobe s štediščem ali s posebnim kuhinjo. Pojasnitve v pisarni najemnega urada v Sodni ulici ali pri sodišču soba št. 52.

Dotična dva gospoda, ki sta v nedeljo odšla iz hotela Bellevue, ne da bi svoj dolg poravnala, se pozivilata, da storita to do petka. Osebi sta znani.

Ročna torbica črna, nekaj denarja v njej in več drugih reči, se je izgubila v ponedeljek ob 5. ure popoldne dalje od magistrata do Sv. Petra v tramvaju ali mogoče po poti do Prisoinne ulice št. 5. Kdor je našel torbico, naj jo odda proti nagradi v omenjeni ulici.

Izgubila se je večeraj riava denarnica s srednjo vsoto denarja, na potu z Dola v Ljubljano. Najditelja se naprošča, da denar oddrži, le denarnico z zdravili naj vrne na naslov: Jurčičev trg 31.

Izgubila se je denarnica od Prešernove ulice do Mestnega trga. Kdor jo je našel, naj jo odda na naslov v denarnici, ali pa v upravnštvu »Slov. Naroda« proti dobri nagradi.

Velika Williama Shakespeara »Hamlet«. Veliko in težko psihološko vlogo Hamleta igra g. Hinko Nučič, ki je v tej vlogi žet v Zagrebu velik uspeh. Ofelijo igra gđ. Ljuba Marianović - Markova, kralji - danski bo g. Valo Bratina, kraljica danska ga. Berta Bukčková. Vloga polonija, prvega komornika je poverjena g. Josipu Pohyetu. Laerta, njegovega sina, Rado Zelezniku. Horacija, Hamletovega prijatelja, Boleslavu Pečku. Prvega grobarja igra g. Vladimir Marek, drugega grobarja ga g. Pavel Rasberger. Osrick g. Josip Daneš, prvega izralca g. Anton Danilo, drugega izralca g. Viktor Leljak, prvo igralko za gđ. Ana Garvasova, Duh Hamletovega očeta bo g. Gustav Striša. Vlogo Rozenkranca dvornika ima g. Pavel Ločnik, dvornika Gildensterna g. Pavel Rasberger, plemiča g. Viktor Leljak, Marcela g. Pavel Debevec, Bernarda g. Josip Drenovec. Predstava prične izjemoma ob 7. uri zvečer, na kar se slavno občinstvo opozarja. — V soboto, dne 2. t. m. zvečer se ponovi Hamlet »A« abonement Pripoinia se, da igra g. Nučič Hamletovo vlogo v hrvatskem jeziku, dasi jo je že študiral v slovenskem prevodu. Ker pa je moral minoli teden prevzeti za obteleza tovariša veliko vlogo Jacka v »Oblezi« vlogi tetič ter se je moral zaradi nevelosti dveh glavnih igralok premočepertoar, oziroma so se morale vršiti skušnje z drugimi člani, da so se snloh mogle vršiti repize »Divjega lovca« ter je imel g. nadrežiser Nučič večeraj dve predstavi, za kateri je imel mnogo dela, zlasti za živo sliko, ki jo je režiral, mu nikakor ni več mogoče naučiti se ogromne Hamletove vloge v slovenski. Da se torej snloh omogoči predstava »Hamlet« ne le polovično nastudirana, mora nastopiti kot Hamlet s hrvatskim besedilom.

Aprovizacija.

Meso na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso v soboto, dne 2. novembra v cerkvi sv. Jožefa. Določena je ta - le red: V soboto, dne 2. novembra popoldne od 1. do pol 2. št. 1—200, od pol 2. do 2. št. 201—400, od 2. do pol 3. št. 401—600, od pol 3. do 3. št. 601 do 800, od 3. do pol 4. št. 801—1000, od pol 4. do 4. št. 1001—1200, od 4. do pol 5. št. 1201—1400, od pol 5. do 5. št. 1401—1600. V nedeljo, dne 3. novembra dopoldne od 8. do pol 9. št. 1601 do 1800, od pol 9. do 9. št. 1801—2000, od 9. do pol 10. št. 2001—2200, od pol 10. do 10. št. 2201—2400, od 10. do pol 11. št. 2401 do konca.

Inozemsko meso. Mestna aprovizacija bo oddajala inozemsko meso v soboto, dne 2. novembra in v ponedeljek, dne 4. novembra ob pol 7. do 9. zjutraj v cerkvi sv. Jožefa.

Zeljate glave za zamudnike. Stranke, ki še zdaj niso dobile zeljatih glav, dobe zanje nakazila v pisarni mestne aprovizacije na Poljanski cesti št. 13.

Kostanj za VII. okraj. Stranke VII. okraja dobe kostanj na zelena nakazila za krompir v soboto dne 2. novembra v deški šoli na Ledini. Določena je tale red: od 8. do 9. ure dopoldne št. 1 do 300, od 9. do 10. št. 301 do 600, od 10. do 11. št. 601 do konca. Stranke dobe za osebo do 5 kg kostanja, kilogram stane 3 krome.

Kostanj za VIII. in IX. okraj. Stranke VIII. in IX. okraja dobe kostanj na zelena nakazila za krompir v soboto dne 2. novembra v deški šoli na Ledini po naslednjem dnevnem redu: VIII. okraj od 2. do 3. popoldne št. 1 do 250, od 3. do 4. št. 251 do konca. — IX. okraj od 4. do 5. ure. Stranke dobe za vsako osebo do 5 kg kostanja, kilogram stane 3 krome.

Prodaja praških klobas in preka-jenega mesa po znižani cenil. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase in preka-jeno meso strankam z zeleno izkaznico B št. 750 do 900 v četrtke dne 31. t. m. popoldne v vojni prodajalni v Gosposki ulici. Vsaka oseba dobi 1/4 kg; kilogram stane 8 kron.

Kavina mešanica za zavode. Zavodi dobe prejemnice za kavino mešanicu takoj v mestni posvetovalnici.

Petrolej na A. B. C in O karte se prodaja le še do 9. novembra. Po končani prodaji morajo trgovci takoj predložiti vse odrezke in prejemnice v mestni posvetovalnici ter sporočiti, koliko imajo še petroleja v zalogi.

Aprovizacija južne železnice. Konsumentje se opozarjajo, da pridejo po zelje v glavah do sobote, ker pozneje se ne bo delilo več. I kilogram stane 56 vinarjev.

Nakazila za nakup cenejšega kruha za člane ubožne akcije in uradn. skupin.

Vsled razpisa c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 27. avgusta 1918 št. 26.960, oziroma urada za ljudsko prehrano z dne 10. avgusta 1918 št. 114.764, bodo dobivali ubožni sloji, ki so pritegnjeni kabi ubožni akciji, cenejši kruh. Vsaka oseba teh akcij dobi tedensko za 20 vinarjev ali vsake štiri tedne za 80 vinarjev cenejši kruh.

Izvršujoč te ukaze, bode izdajal mestni magistrat vsake štiri tedne nakazila po 80 vinarjev. Vsaka oseba ubožne akcije in uradniške skupine dobi do preklica vsake štiri tedne po eno nakazilo za 80 vinarjev. Ta nakazila so veljavna izključno le za nakup kruha v tisti trgovini, kjer dobiva stranka kruh na krušne izkaznice in le za dotično stranko, kateri so se izdala.

Vsak pek in prodajalec kruha mora sprejeti od svojih strank ta nakazila kot denar, in če bi stranka za enkrat kupila manj kruha kakor za 80 vinarjev, presežek izplačati v denarju. Veljavna so izključno le ona nakazila, ki imajo na beležni kuponu vtisnjen brezbarvni pečat mestnega magistrata.

Za vsako nakazilo se izplača peku, oziroma prodajalcu kruha v mestni aprovizaciji blagajni na Poljanski cesti št. 13 80 vinarjev v gotovini.

Nakazila se bodo pri izplačilu preključala (perforirala) in so s tem razveljavljena.

Drugim strankam se nakazila ne bodo izplačevala v gotovini iz mestne aprovizacije blagajne.

Za izgubljena nakazila se ne izda novih.

Kedaj se bodo strankam izdajala nakazila, se objavi v listih.

Ta razglas postane veljaven z dnem, ko se nabije na magistratno desko.

Ponarejanje nakazil se bode sodniško kaznovalo, ostale prestopke teh predpisov pa kaznuje politična okrajna oblast.

Razne stvari.

Nesreča na morju. Iz Vancouverja poročajo, da se je ponesrečil kanadski park Queen Sofie, ponoči v velikem viharju. Potopilo se je 268 potnikov in 75 mož posadke.

Wilsonov trg v Zagrebu. Občinski svet bo v prihodnji sej predlagal, naj se izbrše zadnji spomin na Kruhen - Hederwaryjevo dobo in naj dobi Khuen - Hederwaryjev trg ime Wilsonov trg.

Kulturni dokument iz dobe gladu. Berlinski »Vorwärts« je prinesel to-le vest: Gospa P. je spoznala na potovanju iz Charlottenburga v vlakcu nekoga kmeta iz Ottorowa. Stopila je z njim v zvezo radi živila. Nato pa je sprejela od omenjenega kmeta to-le pismo: Ottorowo. Velecenenjena gospa! Vaš cenjeni dopis sem sprejel, iz njeza sem spoznal, da bi radi sprejeli nekaj živila. Hočem Vam pomagati v tej zadevi. Pridite, prosim v petek v Santor, prinesem Vam 20 jajc, 7 kg moke, 25 kg krompirja in kako kumaro. Nočem za to nobenega denarja, ali priznavam Vam, da bi rad malo ljubeznega razmerja. Torej veste, kaj hočem. Če se enkrat spoznamo, morete potem priti vsak mesec, vsakikrat Vam nekaj priskrbim. Torej gotovo v petek. Če ne, prosim odgovora. Pošljita Vam poljub Vaš H.

Umrlj so v Ljubljani:

Dne 24. oktobra: Marija Lončar, posestnica, 30 let, Bohoričeva ulica 7.
Dne 25. oktobra: Helena Hauptman, postrežnica, 58 let, Breg 16. — Apolonija Stuhec, žena deželnega sluga, 33 let, Križevniška ulica 9. — Ivan Zdešar, železniški kovač, 38 let, Kavškova cesta 158. — Edvard Hudolin, rejenc, 1 mesec, Streliška ulica 15. — Marija Majce, čevljarjeva vdova, 58 let, Skofja ulica 1. — Marija Grigolan, žena davčnega sluga, 67 let, Opekarska cesta 41.
Dne 26. oktobra: Marija Svetec, služkinja, 16 let, Slovenski trg 1. — Krista Praprotnik, vojaška pisarica, 17 let, Sv. Petra cesta št. 75. — Marija Petrič, tobačnica delavka v pok., 60 let, Velika čolnarska ulica 10.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.
Valentin Koptjar.
izdajatelj in odgovorni urednik

+

Ravnateljstvo tovarne cementa v Zidanem mostu naznanja žalostno vest, da je njegov dolgoletni in zaslužni ravnatelj gospod

dr. ing. Siegfried Habianitsch

v soboto dne 26. oktobra t. l. ob 1/4 6 popoldne po kratki mučni bolezni v 36. letu svojega življenja preminul.

Truplo pokojnega se dne 29. t. m. ob 2. popoldne prenese iz hiše žalosti v Zidanem mostu na koldov, da se prepelje v Gradec, kjer se vrši pogreb na Šentpeterskem pokopališču. 6117

Slava njegovemu spominu!
Zidan most, dne 28. oktobra 1918.

+

Sorodnikom, prijateljem in znancem potrtega srca naznanjamo tužno vest, da je neizprosna smrt po kratki bolezni ugrabila našo preljubljeno soprogo, skrbno mater, oziroma sestro, gospo

Franjo Benedik roj. Demšar,
soprogo posestnika.

Pogreb nepozabne rajne se vrši v Železnikih v sredo, dne 30. oktobra 1918.
Bodi ji blag spomin! 6118

V Železnikih, dne 29. oktobra 1918.

Frane Benedik, soprogo. — Stanka, Vera, Draga, hčere. — Viko in Radko, sinovi. — Vinko Demšar, brat. — Ivona Ravbehar, Kristina Demšar, Katina Gärtner sestre.

+

Najglobje žalosti potri naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nad vse ljubljni soprog in oče, gospod

Josip Dekleva,
trgovec in posestnik (iz Gorice)

v četrtke, dne 24. t. m. po kratki, mukepolni bolezni, boguvdano preminul.

Truplo nepozabnega pokojnika se bode v soboto dne 26. oktobra 1918 ob 10. uri predpolodne v hiši žalosti št. 37. svečano blagoslovilo in prepeljalo na tukajšnje pokopališče k večnemu počitku.

Priporočamo ga v blag spomin.
Vipava, 24. oktobra 1918.
Lina, soproga. Dragica, hčerka. Milan, t. č. na bojnem polju Robert, t. č. v ruskem vjetništvu, Danilo, sinovi.

Tužnim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oziroma brat in svak, gospod

2129

Jakob Serpan

posestnik, gostilničar in pekovski mojster

danes, v torek, ob polenajstih dopoldne po daljši, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v četrtek zjutraj ob devetih na pokopališče v Vel. Laščah.

Vel. Lašče, dne 29. oktobra 1918.

Žalujoči ostali.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je vsegamogočni poklical v boljše življenje našo iskreno ljubljenega predobro soprogo ozir. mamicco, sestro, svakinjo, teto in hčer, gospo

Josipino Kostelec

ki je danes po kratki mučni bolezni v starosti 25 let, zapuščajoč tri otročičke, previdna s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala. 6121

Pogreb nepozabne rajke se vrši v sredo zjutraj ob 8. uri v Št. Rupretu.

Blago pokojnibo priporočamo v molitev in blag spomin.

Št. Rupret, dne 28. oktobra 1918.

Rodbine Kostelec,
Čimerman, Brezovar.

Potrjim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je umrl naš nad vse ljubljeni soprog, oče, sin, brat, svak in stric, gospod

6128

Ludovik Stepančič

dne 27. oktobra t. l., ob dveh popoldne, po kratki in mučni bolezni v starosti 36 let.

Pogreb se bo vršil dne 29. oktobra izpred hiše na domače pokopališče.

Renče, 28. oktobra 1918.

Zalujoči ostali.

Potrtega srca javljamo, da je naš iskreno ljubljeni brat, prečastiti gospod

Ivan Lovšin,

župnik v Lescah na Gorenjskem

po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti preselil v boljše življenje h Gospodu, katerega služabnik je bil.

Pogreb se vrši v nedeljo, dne 27. oktobra s sv. mašo zadušnico v Lescah ob 10 uri dopoldne.

Predragega rajkega priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Lesce, dne 25. oktobra 1918.

Marija Lovšin, sestra. Franc Lovšin, nadučitelj, brat.

Zahvala.

Vsem udeležencem na pogrebu našega zelo dragega brata, svaka in strica, preč. gospoda

Janeza Lovšina,

župnika v Lescah

izrekamo tem potom za vse izkazano sočutje prav iskreno zahvalo. V prvi vrsti smo dolžni globoko zahvalo preč. gosp. duh. svetniku Oblaku za poslovljni govor, vsej preč. duhovščini za udeležbo, pevcem za pesmi-žalostinke in vsem darovateljem vencev.

Lesce-Vinca, 30. oktobra 1918.

Fran Lovšin, brat. Marija Lovšin, sestra. Fanika Lovšin, svakinja. Alfonz, Evgen, Bogomir, Teodor, Berta, nečaki in nečakinja.

Potrži brezmejne žalosti, naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je vsegamogočni poklical k sebi predragega nam sina in brata, gospoda

Franca Kemperle,

narodnika in vojno-poštnega manipulanta v Triontu, v najl. mladeniški dobi v 28. letu starosti.

Predragi je preminul dne 16. t. m. nenadne smrti — pokosila ga je pljučnica 6120

Žudajužna, dne 25. oktobra 1918.

Žalujoči starši, brat in sestre.

Brez posebnega obvestila.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš preljubljeni soprog, oče, brat, nečak, bratranec in svak, gospod

6127

Rudolf Zeball

v Červinjanu dne 17. oktobra po daljši in mučni bolezni, dojen na vojnem polju, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo nepozabnega se je položilo začasno dne 18. oktobra na vojaško pokopališče v Červinjanu in se pozneje prepelje v rodbinsko rakev v Kranj.

Sv. maše-zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Jedinščina-Rudnik-Kranj, dne 30. oktobra 1918.

Rezi Zeball roj. Lužar, soproga. — Rudi, sinček. — Franc, posestnik in trgovec, brat. — Mici, sestra. — Vsi ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je po božjem sklepu naš iskrenoljubljeni soprog in preblagi skrbni oče, tast, stric in svak, gospod

FERDINAND OMEJC

doželni računski svetnik v p.

imejtelj častne kolone za 40 letno zvesto službovanje, častni predsednik šentpeterske Vincencijeve družbe v Ljubljani,

danes, ob 11. uri dopoldne po kratki mučni bolezni, v 71. letu starosti, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, popolno vdan v voljo božjo, izročil Stvarniku svojo blago dušo.

Zemeljski ostanke dragega pokojnika se prepeljejo v petek, dne 1. novembra 1918 ob pol 2. uri iz hiše žalosti Pred škofijo št. 7. k večnemu počitku pri Sv. Križu, kjer se polože v lastno gomilo.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v raznih ljubljanskih župnih cerkvah. Pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Venci se na izrečno željo pokojnikovo hvaležno odklanjajo.

V LJUBLJANI, dne 30. oktobra 1918.

6133

Žalujoči ostali.

Ivan Čeh, učitelj, s hčerko Milico, ter rodbine Mešek, Perko in Čokl naznanjajo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je njih iskrenoljubljena soproga, srčnoobna mamica odnosno hčerka, sestra, svakinja in teta, gosa

ANA ČEH roj. MEŠEK

učiteljica

dne 26. t. m. ob 1/4 na 3. zjutraj po kratki a mučni bolezni, previdna s tolažilni ev. vere, v 34. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb ljubljenske se je vršil dne 28. t. m. ob pol 12 uri dopoldne pri Sv. Marjeti niže Ptuja, slovesna sv. maša zadušnica se je darovala danes istotam.

Sv. Marjeta niže Ptuja-Litija, 29. vinotoka 1918.

Zahvala.

Za izraze sočutja ob bridki izgubi naše ljubljene, presrečno dobre

ANE

se tem potom iskreno zahvaljujemo.

Dolžnost nas veže zahvaliti se prav posebno č. gosp. vizorju Janku Slaviču za poslovljni in tolažilni nagrobni govor imenom farzavov in mladine pri Sv. Marjeti, g. šol. nadzorniku, ravnatelju Hericu, gg. tovarišicam in tovarišem blagopokojne za častno spremstvo, gg. pevcem in darovateljem cvetja.

Bog plačaj!

Žalujoče rodbine:

Čeh, Mešek, Perko in Čokl.

Vsemogočnemu se je dopadlo, odpoklicati v raj med angele, našega ljubljénčka

LEONA

v nežni starosti 7 let, po kratki, zelo mučni bolezni. Pogreb najdražjega sinčka bo v četrtek, 31. oktobra ob dveh popoldne na pokopališče v Črnomlju.

LJUBLJANA - ČRNOMELJ, 29. oktobra 1918.

Albina Prezelj roj. Praprotnik, mati. Fran Prezelj, davčni upravitelj, oče. Marijan in Boris, bratca.

Naš predragi, iskreno ljubljeni brat, svak in stric, gospod.

Viljem Jerančič,

posestnik in gostilničar na Osojah

je dne 27. oktobra v vojaški bolnici v Ennsu podlegel kratki mučni bolezni in bil ondi začasno pokopan.

Bodi mu blag spomin!

Ljubljana - Enns, dne 28. oktobra 1918.

Alojzij Jerančič, brat. Gabrijela Jerančič, sestra.

Franja Jerančič, svakinja. — Alojzij Stanko, Viljem, nečaki. 6115

ZAHVALA.

Najsrdnejšo zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem in vsem, ki so spremili našega preljubljenega soproga, očeta, gospoda

Vid Bratovža,

trgovca v Ljubljani,

na njegovi zadnji poti. 6105

V Ljubljani, dne 29. oktobra 1918.

Žalujoča rodbina Bratovž.

ZAHVALA.

Iz globočine srca se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob smrti našega ljubljénega sina, oziroma brata

Jožka

olajšali z izrazi sočutja vsaj nekoliko za nas prehudi udarec.

Zlasti se zahvaljujemo njegovim prijateljem in sodelavcem za darovane krasne vence, sploh pa vsem, ki so ga na njegovi zadnji poti spremili k zadnjemu počitku. 6099

Zagorje - Toplice, dne 28. vinotoka 1918.

Žalujoča rodbina
Štefan Brenova.

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja v bolezni in ob smrti našega ljubljénega sina oziroma brata, strica, svaka i. t. d.

Franca Gregorc

ter za darovane vence in šopke, zlasti pa za vso požrtvovalnost gg. zdravnikov in g. Klemenčiča, tvorničarja v Kandiji, izkazano ob času bolezni ter za vzorno preskrbo spreveda, dalje za udeležbo Sokolom in Sokolicam, pevcem za ganljivo petje, prečastiti duhovščini, novomeškemu gosp. županu in obč. zastopu, uradništvu ter ostalim znancem in prijateljem za mnogobrojno spremstvo na zadnjem potu blagopokojnika, izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Novo mesto, dne 24. oktobra 1918.

Rodbini Gregorc in dr. Celestinova.

Otroški voziček:
se zamenja za živila. Naslov pove upravnistvo »Sloven. Naroda«. — 6116

Proda se KOZA
tretjič breja, čiste sanske pasme in enako leta star kozel. Cena K 1000.—
Ponudbe na »Hotel Union« Dobrna pri Celju. — 6107

KLAVIR
se prodaja. — Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. — 6119

Kupi
ozir. v zameno za živila, perutnino ali drobnico se vzame hišna zastava. Trebojnica. Ponudbe na hotel Union, Dobrna pri Celju. — 6108

Jabolčnik
Proda se večja množina dobrega sadnega mošta, ki je že v Ljubljani. Ponudbe na upravnistvo »Slov. Nar.« pod: »mošt 6111«.

Tvrška Toni Jager, trgovina ročnih del, Židovska ulica 5, išeče
gospodične
za belo vezenje. — Prejco da tvrdka.

Neopremljena SOBA
s posebnim vhodom, eventualno s kuhinjo se išče za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod »soba 6132«.

Proda se:
2 otroška rabljena vozička s streho in dolga kuhinjska miza s predali, pripravna tudi za kako branjarjo. — Tržaška cesta 11/II. levo. — 6109

Kuharico
za vse išče samostojna gospa. Znanje slovenske potrebe. Ponudbe s spritčevalni na Jelisava grofica Draškovič, Zagreb, Zrinjski trg 3. 6092

JABOLČNIK
dober, štajerski, letnik 1917, okoli 80 hl prodaja najceneje Rosenkranz, poštni predal 138 v Ljubljani. 6122

Prodajam
7 m bele pralne svile à 75 K (brez nakaznice) — Kje, pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. — 6123

Kdor rabi
pravo, lino domačo timo, črno, sivo, belo več vrst, nai se oglasi v zalogi pohištva, Marije Terezije cesta 13, (Količe). — 610

Išče se
meblovana soba
z dvema posteljama eventualno s kuhinjo za takoj ali za 1. november. Pisane ponudbe na upravnistvo »Slov. Naroda« pod »stanovanje«. — 6096

Kdor mi preskrbi sobo
za eno osebo v bližini juž. kolodvora dobi 300 kg premoga in če je mogoče se sedaj do 1. nov. tavn tam se d. bi dobro ohranjeno moško Dürkop kolo. Naslov se izve v upravnistvo »Slovenskega Naroda«. — 6061

Nujno se potrebuje
Janežič-Bartlov nemškoslavenški slovar.
Kdor ga prodaja, naj ga prinese v upravnistvo našega lista. — 6134

Sprejme se poštena in spretna služkinja
za vsa domača dela, ki zna tudi nekoliko kuhati. Plača 40 do 50 kron. Ponudbe pod: »izurjona 6085« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Večja množina
lanskega prvovrstnega sadnega mošta
se prodaja. — Ponudbe na: Joža Rozman, Ljubljana, Gradisce 13. — 606

Kdor potrebuje pohištvo
naj si je ogleda na Rimski cesti 16.

Po solidnih cenah slaščice
na debelo. — 5918
M. TOMAŽIN, LJUBLJANA, Sv. Jakoba trg 9.

Sadnega punša ekstrakt
la. kakovost, umeten, s saharinom oslajen, daje v vročo vodo izborno pijačo. Okus in vonj pravega punša. Sladkor ni potreben. Razpošiljanje od 5 kg naprej kg za K 10.60 5603
ADOLF TOSEK, PRAGA, — Kralj. Vinohrady št. 1274/17.

DAMSKA MESEČNA PREVEZA
zdravniško priporočena. Varuje pred prehlajenjem, dobro vsesava, pije, komodna in praktična, varčuje perilo, se dobro peie ter ostane vedno mehka. Kompletna garnitura K 12.—, 20.—, na leta trpežna K 28.— 36.—, najfinjša pa K 44.— in K 50.—
Porto z zavojni. K 1.50 Vrstvo žensk izumivalni aparat 40.—, 45.— K. Pošiljatev diskretna. — Higijen. blaga trgovina Sl. Potoky Dunaj, VI. Steingasse 15. — 1199

Alfonz Breznik
Ljubljana, Kongresni trg št. 15
(nasproti nunske cerkve.)
Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih c. kr. dvornih in komornih tvrdk: Bösendorfer, Förster, Rudolf Steinhilber, Böhm & Heitzman, Gies in Holman imam edino izključno le jax za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falzifikatov navideznega »počina«.

Iščem KUCHARICO,
za takojšnji nastop izurjeno, pošteno proti dobri plači. — Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. — 5769

Prazne vreče
vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Pozor! Kupa se hiša z vrtom
v Ljubljani ali bližnji okolici. — Cena 30.000 K do 60.000 kron. Posredovalec dobi 1000 kg premoga in 100 kg krompirja. Ponudbe na Upr. Sl. Naroda pod »Hiša« 608. — 6081

Sprejme se PRODAJALKA:
popolnoma zmožna spekerijske trgovine boljše moč, proti dobri plači in z vsjo oskrbno v hiši. Vstop po dogovoru. Ponudbe pod »št. 12.6106« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Žbice za čevlje
(Schuhstärkung) 1000 kom. K 6.— od 12—0 mm razpošilja od 5000 kom. naprej O. PARTL, čevljarje potrebščine, Gradec, Raubergasse 3/3. —

Krepak 15 letni deček
sirota, išče mesta kot vajenec v trgovini na deželi ali pri kakem rokodelcu ali pa mesta hlapca proti popolni oskrbi. Zahteva se stroga toda dobrohotna vzgoja. Natančneje se izve pri dr. M. Pirca, odvetniku v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1. — 6066

Dvovprezna konjska oprava
(Englisch-Geschirr), fin, parkrat rabljeni, enovprežni večkrat rabljeni, fino kompletno sedlo, zamenjam za slanino, debelo, tudi staro plemeno svinjo in žito. — Franc Logar, posostnik, Erastnik 29. — 6095

Krema za britje
najboljše kakovosti, porabna brez vode, porcelanski lonček 3 7.50.

MILO za BRITJE
pristno, najboljše vrste, 3 kom. K 9.— 1 kg K 34.—. Proti vpošiljati znenska naprej dobavlja M. Janker, eksportno podjetje v Zagrebu št. 15, Petrin'ska 3/III. Hrvatska. — 4798

Lepe, nemešane, dobro SUHE GOBE
kumno, vosek, brinjevo olje, kupi po najvišjih cenah
M. Rant, Kranj. Prodaja: Brinjevec, slivovko, sadjevec, vino letine 1917 v vsaki množini po zmernih cenah.

Povečane slike
to naravne velikosti, kakor tudi oljnat portrete na platno zvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185
Davorin Rovšek prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Dobro ohranjeno moško kolo
s predvojno, skoro popolnoma novo pnevmatiko, se prodaja. Naslov pove upravnistvo »Sloven. Naroda«. — 6060
6087 **Sestošolec išče**
zračne meblovane sobe
s hrano ali pa brez nje, ako mogoče z uporabo klavirja Plača v denarju.

Novo črno brinje
se dobi pri J. Knezu v Ljubljani. Marije Terezije cesta št. 3. — 5925

PRODAJALKA
popolnoma izurjena v trgovini mešana blaga, zmožna slov in nemškega jezika v govoru in pisavi želi vremeniti službo. Ponudbo pod: »Prodajalka 6086« na uor. »Slov. Naroda«.

Sprejme se vrtnar.
Ponudbe s prepisi spritčeval je vposlati oskrbnistvu grajščine v Ribnici

Tesarje in mizarje
proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrblieno) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. — 175

Hiša z več njivami
se prodaja. — Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. — 6040

Prodajam
moško in žensko kolo
tudi motorno kolo, vse v najboljšem stanju. Kat. tiskarna III. nadstr., Copič

Enonadstropna hiša
v Ljubljanskem predmestju, 6 let stara, obrestujoča se po čistih 6%, se za 48.000 K prod. — Vpraša se: Sodna ulica 5., pritičje, levo. — 6091

Kateri Jugoslovani
bi bil tako dobrosrčen, da bi mladi, inteligentni Jugoslovanci preskrbeli kako službo v pisarni? Cenjene punudbe dod naslovom »Jugoslavija«. — 6094

10 kg bele moke
dam tistemu, ki mi preskrbi lokal v sredini mesta ali pa stanovanje z dvema sobama. Kdo, pove »Slov. Narod«. — 6090

Srbečico, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano »SKABAFORM«-mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3.—, veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—.
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: Lokarna »pri zlatem jelenu«, Ljubljana, Marijin trg. — 5958
Pozor na varstveno znamko »SKABAFORM«

Milan Stubelj
bančni uradnik
Pepca Stubelj roj. Rus
poročena
Šmarje-Goriško Podgaber
28. vinotoka 1918.

Tvrška H. KENDA
Ljubljana
naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da se trgovina 4. novembra zopet odpre.

Jugoslovani!
Od 1. listopada 1918 pridejo zopet v promet,
Slovanske igralne karte,
domače, fino delo. Naročila na debelo na komis. prodajo slovenskih igralnih kart v Ljubljani. Nadrobno v vseh galanterijskih in papirnih trgovinah.

Za splošno jesensko in spomladno gnojenje
(posebno za močvirnata tla)
je radi pomanjkanja drugih gnojil najbolj priporočljivo
to preizkušeno
prvovrstno apno kot umetno gnojilo
(Mörtelkalk)
najboljše nadomestilo Tomaževih žlindre, ki prekosi vsa dosedanja nadomestna gnojila. — Oddaja celih vagonov (10.000 kg), kakor tudi manjših množin pri veletrgovini 5654
Fran Derenda, Ljubljana Emmonska cesta 8.

Gonilni jermeni
brez dopustilnega lista. Takoj dobavni. 100 mm širok jermen prenese 12 PS. Za vlažne in suhe prostore. — Pasovi (Behergurten). — Transportni trakovi.
Kattner & Co, Gradec 14.

Vsaka dama naj čita
mojo velezanimivo navodilo o modernem negovanju grudij.
Iskujen svet pri vpadlosti in pomanjkanju bujniosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko Schanzstrasse 2. odd. 41.

Najlepši obraz
ter mladostno svežo polt dobe žene in dekleta do pozne starosti, ako se ravna po mojem tisočkrat preizkušenem receptu. — Vse nečistosti kože kakor pege, ogrci, mozolji izginejo. Za znamko za odgovor pošljem vsakemu prepis tega recepta popolnoma zastonj! — Pišite takoj na
L. DECKER, DUNAJ 56, Fach 19, Abt. 28.

Prva kranjka medic. drogerije
parfumerija, fotograf. manufaktura itd. Olastv. koncesijonirana prodaja strupov. Ustanovljena leta 1897.
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica 1. Ceniki na razpolago.

Kolesarji, pozor!!
Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi prve avstr. patentirane obroče za kolesa. Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na Marije Terezije cesti št. 6. — Kolesa se imajo pripeljati seboj. — Generalno zastopstvo za Kranjsko: Ernest Aljančič, Ljubljana

Trgovina zlatnine :: ur :: srebrnine
F. Čuden Sin
se nahaja nasproti gl. pošte v Ljubljani. 3221

BARVE ZA OBLEKE
v priznani najbolj in zanesljivi kakovosti.
Vse vrste barv, suhih in oljnatih, mavec (gips), mastnec (Federweiss), strojno olje, prašno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarske, slikarske in zidarske čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi tvrdka
A. ZANKL SINOVI, LJUBLJANA.
Ceniki se za čas vojske ne razpošiljajo.

GONILNI JERMENI ni papir **Otto Haase & Sohn** Gradec.